

การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษา
ที่มีแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและสถิติทางการศึกษา
พฤษภาคม 2549

การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษา
ที่มีแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน

บทคัดย่อ

ของ

สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

พฤษภาคม 2549

สุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2549). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของ
นักศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้และกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.

(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตน์,

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหา
ชีวิตประจำวันของนักศึกษาโดยจำแนกตามแบบการเรียนรู้และกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน จากกลุ่ม
ตัวอย่าง 405 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบวัด
ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษา จำนวน 8 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์
จะมีข้อคำถาม 4 ข้อคำถาม ประกอบด้วย การระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ปัญหา และผล
ของวิธีการแก้ปัญหา และแบบสอบถามวัดแบบการเรียนรู้ ตามทฤษฎีของกราดา และไรซ์แมน ซึ่ง
ประกอบด้วยแบบการเรียนรู้ 6 แบบการเรียนรู้ได้แก่ แบบอิสระ แบบหลักเลียง แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา
แบบแข่งขัน และแบบมีส่วนร่วม มีข้อคำถามที่ใช้วัดแบบการเรียนรู้นักศึกษา แบบการเรียนรู้ละ 10 ข้อ
คำถาม เครื่องมือการวิจัยทั้งสองชุดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .835 และ .866 ตามลำดับ วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two - way Analysis of Variance) ผลการวิจัย
สรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วม
แบบร่วมมือ และแบบอิสระ อยู่ในระดับดี แบบหลักเลียง แบบแข่งขัน และแบบพึ่งพาอยู่ในระดับปาน
กลาง และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่ม
สาขาวิชามนุษยศาสตร์มีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันอยู่ในระดับดี

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาที่มีแบบ
การเรียนรู้ และกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน

2.1 นักศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้ต่างกันมีความสามารถในการแก้ปัญหา ชีวิตประจำวัน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษามีแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มี
ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน สูงกว่านักศึกษามีแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

2.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์มี
ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์

2.3 ผลปฏิสัมพันธ์ที่เกิดจากตัวแปรแบบการเรียนรู้และกลุ่มสาขาวิชา ไม่พบว่ามี
ปฏิสัมพันธ์ต่อความสามารถในการแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

A COMPARATIVE STUDY OF DAILY LIFE PROBLEM SOLVING ABILITY OF
STUDENTS FOWARDS LEARNING STYLES AND FACULTY GROUPS

AN ABSTRACT

BY

SUWAT JULSUWAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Marter degree in Educational Research and Statistics.
at Srinakharinwirot University.

May 2006

Suwat Julsuwan. (2006). The Comparative study daily life Problem solving ability of students towards learning style and Faculty Group. Master thesis, M.Ed. (Educational Research and Statistics). Bangkok : Graduate School. Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Associate Professor Chusri Wongrathana. Assistant Professor Raweewan Panpanich.

This research aimed to study and comparative the daily life problem solving ability of students. There were 405 sample sizes which separated by study learning style and faculty groups. The cluster random sampling was use in this research. There were 2 set of questionnaires which were the questionnaire for measuring in problem solving for daily life of students The first set of questionnaire was totally 8 situations and there were 4 questions in each situation which consist of specification of the problem, Cause of problem, Solution of the problem, and result of the solution. The second set of questionnaire according to the Grasha and Reichman consisted of 6 learning style which were independent style, avoidance style, collabolative style, dependent style, competition style, and participant style. There were 10 questions in each learning style. The significant in both set of questionnaire were 0.835 and 0.866 respectively. Two - way Analysis of Variance was use for data analysis. The result were as follows;

1. The capability in daily life Problem solving ability of students as Participant learning style, collabolative learning style and Independent learning style, were in good level but avoidance stylel, dependent learning style, and competitive learning style were in natural level and Faculty groups in Social science and Humanities were in good level.

2. The result of comparative study in daily life problem solving ability of student by comparing learning style and faculty groups were as follows;

- a. Students who were different in learning style, were significantly different in daily life problem solving ability (The significant level was 0.05). The students who had participate style were able to daily life problem solving higher than students who had collabolation style.

- b. Student who were different in faculty groups, were significantly different in daily life problem solving ability. The students in social science group were able to daily life problem solving better than students in humanities group.

- c. Result of relationship, which result from learning style and faculty groups variables, were not found the significantly relationship with the problem solving for daily life ability of students

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษา
ที่มีแบบการเรียนรู้และกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน

ของ
สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2549

.....ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ชุติ วังศรีตนะ)

.....กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ขวลิศ รวยอาจิน)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร. สุภาพร เข้มเฮง)

ประกาศศุภกฤต

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่คอยติดตาม แนะนำ ให้คำปรึกษา ความคิดเห็น ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง และกำลังใจผู้ทำวิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณ ดร.สุวพร เข้มเฮง และท่านอาจารย์ชวลิต รวยอาจิน ที่ได้กรุณาตรวจสอบ และให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิจัยเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์และถูกต้อง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการวัดผลและการวิจัยทางการศึกษาทุกท่านที่ช่วย ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ เพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อนร่วมงานที่เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และศิษย์ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามงานวิจัยฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้

สุดท้ายงานวิจัยฉบับนี้จะสำเร็จไปไม่ได้ หากปราศจากบุคคลในครอบครัว บิดา มารดา และพี่น้องทุกคน ที่คอยให้ความรัก ให้กำลังใจตลอดมา ซึ่งประโยชน์ ที่เกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ข้าพเจ้าขอ มอบให้กับบุคคลข้างต้นที่กล่าวถึง ซึ่งมีส่วนร่วมให้งานวิจัยนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แบบการเรียนรู้.....	8
ความหมายของแบบการเรียนรู้.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้.....	10
ความสำคัญของแบบการเรียนรู้.....	10
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบการเรียนรู้.....	11
ประเภทของแบบการเรียนรู้.....	13
ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน	19
ความหมายของความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน.....	19
ความสำคัญของการแก้ปัญหา.....	22
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการแก้ปัญหา.....	23
ประเภทของปัญหา.....	24
วิธีการและกระบวนการแก้ปัญหา.....	25
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
งานวิจัยต่างประเทศ.....	27
งานวิจัยในประเทศ.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ) การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
การเสนอผลในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	57
สรุปผล.....	58
อภิปรายผล.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	72
ประวัติผู้วิจัย.....	91

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชา	39
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชา	40
3 จำนวนร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชา	51
4 ค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียน และการประมาณค่าเฉลี่ยประชากรด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95	52
5 ค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนที่แตกต่างกัน และการประมาณค่าเฉลี่ยประชากรด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95	53
6 ค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน และการประมาณค่าเฉลี่ยประชากรด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95	53
7 ค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน	54
8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน	55

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กราฟปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบบการเรียนรู้และกลุ่มสาขาวิชาที่ส่งผลต่อ
ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน | 56 |
|---|---|----|

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพสังคมในยุคปัจจุบันอยู่ท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง เป็นยุคแห่งการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาในระบบเศรษฐกิจและสังคม การเมือง การปกครอง การศึกษา จึงทำให้แต่ละประเทศต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อมุ่งสู่การแข่งขันและการพัฒนาประเทศของตนเองให้มีความทัดเทียมกับนานาประเทศ สำหรับประเทศไทยได้ก้าวไปสู่การเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนาระบบต่าง ๆ อย่างมากมายเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสของการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงย่อมมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนทุกคน ทั้งนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนโดยทั่วไป การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะตึงเครียดและความวิตกกังวลถึงการดำรงชีวิตประจำวันของตน (วรภัทร์ ภูเจริญ. 2543 : 8) การที่มนุษย์ต้องดำรงชีวิตภายใต้ภาวะความกดดัน ความเครียด ทำให้มนุษย์ต้องมีความแข็งแกร่งทั้งร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะจะต้องมีสติปัญญาที่พร้อมต่อการแก้ไขปัญหาทั้งปวงได้ พัฒนาตนเองให้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพต่อไปได้ เป็นอย่างดี (นงเยาว์ แสงเพ็ญแข. 2538 : 29) จากสาเหตุนี้ความจริงข้อหนึ่งเราคงยอมรับกันทั่วไปคือ คนที่เอาตัวรอดและดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาดและมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วารี ธีระจิตร (กัลยา อรวิเชียร. 2545 : 1. อ้างอิงมาจาก วารี ธีระจิตร. 2526). กล่าวว่ปัญหานั้นอาจแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ ประสบการณ์ และปรัชญาชีวิตของแต่ละคน หากว่ามนุษย์เราสามารถแก้ปัญหาได้ดี โดยอยู่ในกรอบของศีลธรรม มนุษยธรรม และสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลแล้ว ก็จะนำไปสู่ความสุขและสามารถพัฒนาชีวิตของตนเองให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ การแก้ปัญหาใด ๆ ก็ตามผู้แก้ย่อมต้องมีแนวทาง และขั้นตอนในการแก้ปัญหาที่ดี การแก้ปัญหาจึงจะประสบความสำเร็จ สาโรช บัวศรี (2518 : 7) กล่าวว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถทางสมอง ซึ่งนักการศึกษาหลายคนเห็นความสำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้มีในตัวผู้เรียน และเป็นเป้าหมายที่สำคัญทางการศึกษา ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนจะต้องมีการแก้ปัญหายอยู่ตลอดเวลา นักเรียน นักศึกษาที่รู้จักการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ก็สามารถหลุดพ้นจากการแก้ปัญหาก็ได้ แต่ในการเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหานั้นของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันไป ตามระดับสติปัญญา ความรู้ และความคิด ดังคำกล่าวของ บุญชม ศรีสะอาด (2528 : 4) คุณลักษณะที่สำคัญที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาย่อมมี

ประสิทธิภาพ ได้แก่ความสามารถในการวิเคราะห์ การคิดริเริ่มและมนุษยสัมพันธ์ ส่วน พจน์ สะเพียรชัย (2512 : 1-3) กล่าวว่า สถิติปัญญาที่เป็นอิสระจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ที่เรียกว่า Fluid Intelligence จะประกอบด้วยความสามารถหลายประเภท เช่น ความสามารถเชิงเหตุผล ความสามารถในการเชิงอุปมานและอนุมาน ความสามารถในการที่จะเข้าใจการเปลี่ยนแปลงซึ่งจะสอดคล้องกับทฤษฎีหลายองค์ประกอบที่เทอร์สโตนได้เสนอไว้ว่าความสามารถ ทางสติปัญญาประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านภาษา ความคล่องแคล่วในการใช้ถ้อยคำ ด้านตัวเลข มิติสัมพันธ์ ความจำ การรับรู้ และ องค์ประกอบด้านเหตุผล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบยังประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยอีกหลาย ๆ ด้าน

เนื่องจากในสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การที่บุคคลจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ต้องใช้ทักษะและมีความสามารถในการแก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลา ซึ่งหลักสูตรในสถาบันการศึกษาทุกระดับก็มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตของตนเองได้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถที่จะดำรงชีวิตของตนเองอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดของการศึกษา ครูต้องปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการคิดอยู่เสมออันจะนำไปสู่ความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ (ฉันทนา ภาคบงกช. 2528 : 53) ดังนั้นแนวคิดและกระบวนการทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยให้กระบวนการศึกษาทำให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายสามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้ และรักที่จะเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (รุ่ง แก้วแดง. 2544 : 46 – 50)

กระบวนการทัศน์ใหม่ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล แนวคิดในการจัดการศึกษาใหม่ เพื่อเป้าหมายเสริมสร้างพลังความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีอยู่ในตนเองให้เจริญเติบโตอย่างเต็มขีดความสามารถ และนำศักยภาพนี้มาพัฒนาตนเองและสังคมให้เหมาะสมกับความสามารถแห่งตน ศักยภาพจะได้รับการกระตุ้นและการพัฒนาโดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการสอนตามสภาพจริง (Authenticity Learning) รวมทั้งการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Evaluation) บทบาทของครูเป็นผู้เอื้ออำนวย กระตุ้นการเรียนรู้ (Facilitator) และจัดการเรียนรู้ตามสภาพและธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการจัดการกระบวนการการเรียนรู้ และวินิจฉัยเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลให้เจริญได้ถึงขีดสุด เพื่อเป้าหมายของการจัดการศึกษาให้เป็น คนดี คนเก่ง และมีความสุข (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543 : 1 - 2) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2523 : 37) ที่กล่าวว่าการผลิตคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้ สถิติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ เพื่อออกไปพัฒนาประเทศ การพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์จะต้องมีองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน เช่น อาจารย์ นิสิต การจัดการเรียนการสอน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะต้องมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีจึงจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

โดยเฉพาะผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอน ดังนั้นผู้สอนควรอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจกับลักษณะธรรมชาติของผู้เรียน และทำความเข้าใจในตัวของผู้เรียน

การสอนเป็นวิธีการหนึ่งของการนำเสนอความรู้ การสอนไม่ได้มีวิธีเดียว ครูจะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการเรียนรู้สิ่งที่ตนเองต้องการรู้ (ชัยอนันต์ สมุทวณิช. 2542 : 37 – 38)

นิภา ไชยภูมิ (2537 : 3) ได้ทำการศึกษาเรื่องการปรับแบบสำรวจรูปแบบการเรียนรู้เพื่อใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสงขลา จากการศึกษาพบว่าวิธีการหนึ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นคือตัวอาจารย์ผู้สอนควรคำนึงถึงลักษณะและความแตกต่างดังกล่าว และจัดวิธีการสอนที่เหมาะสมและมีความสอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ของผู้เรียนจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวนสิทธิ์ สุชาติ (2532 : 62) พบว่านิสิตที่มีวิชาเอกแตกต่างกันมีแบบการเรียนรู้แบบหลักเคียงแบบมีส่วนร่วม แตกต่างกัน นิสิตมีแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงสุดรองลงมาเป็นแบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน แบบหลักเคียงต่ำสุด นิสิตหญิงมีแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาสูงกว่านิสิตชาย นิสิตชายมีแบบการเรียนรู้แบบอิสระสูงกว่านิสิตหญิง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีแบบการเรียนรู้แบบหลักเคียงสูงกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์สูง ส่วนนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสูงกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

วิทลา (Whitla. 1969 : 92 - 93) ได้ทำการศึกษาสรุปผลวิจัยต่าง ๆ ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับบุคลิกภาพพบว่า นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงถ้ามีนิสัยการเรียนที่ดี มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน มีความสนใจในวิชาที่เรียน มีแรงจูงใจที่จะเรียนให้สำเร็จสูง ชอบความเป็นอิสระ ควบคุมตนเองได้ มีความวิตกกังวลน้อย ชอบออกสังคม มีความมั่นคงในอารมณ์

เอ็นทวิส (Entwistle. 1970 : 92-93) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ วิธีการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีนิสัยในการเรียนหรือวิธีการเรียน และผลสัมฤทธิ์ดีกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว และสรุปผลไว้ว่า นักศึกษาที่เรียนดีจะมีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีวิธีการเรียนที่มีแรงจูงใจในการเรียนสูงและมีอารมณ์มั่นคง และการศึกษาของแมดดอก (Maddox. 1965 : 9) พบว่า ความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุคคลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางความสามารถของสติปัญญาประมาณร้อยละ 50 – 60 ประสิทธิภาพและนิสัยการเรียนที่ดีประมาณร้อยละ 30 – 40 และขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมประมาณร้อยละ 10 – 15

ดังนั้นจากการศึกษางานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีแบบการเรียนรู้ และกลุ่มสาขาวิชาแตกต่าง

กัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่การมีทักษะและความสามารถในการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่มีแบบการเรียน และกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาที่มีแบบการเรียน และกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่มีแบบการเรียนแตกต่างกัน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่มีกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน

2.3 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างแบบการเรียนกับกลุ่มสาขาวิชาที่มีผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบว่าแบบการเรียน และกลุ่มสาขาวิชาใดบ้างที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาแบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันอันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวนทั้งสิ้น 4,377 คน จาก 6 คณะวิชา ได้แก่

1. คณะบริหารธุรกิจ
2. คณะการบัญชี
3. คณะเศรษฐศาสตร์
4. คณะนิติศาสตร์

5. คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

6. คณะนิเทศศาสตร์

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำนวน 480 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ประกอบด้วย

1.1 แบบการเรียนรู้ ได้แก่

1.1.1 แบบอิสระ (Independent)

1.1.2 แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance)

1.1.3 แบบร่วมมือ (Collaborative)

1.1.4 แบบพึ่งพา (Dependent)

1.1.5 แบบแข่งขัน (Avoidance)

1.1.6 แบบมีส่วนร่วม (Participant)

1.2 กลุ่มสาขาวิชา

1.2.1 กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์

1.2.2 กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์

2. ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือความสามารถในการแก้ปัญหา

ชีวิตประจำวัน (Daily Life Problem Solving Ability)

สมมติฐาน

1. นักศึกษา ที่มีแบบการเรียนรู้ต่างกันมีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันที่แตกต่างกัน
2. นักศึกษา ที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันที่แตกต่างกัน
3. แบบการเรียนรู้กับกลุ่มสาขาวิชา มีปฏิสัมพันธ์ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบการเรียนรู้ หมายถึง วิธีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าด้านการเรียนการสอนของผู้เรียนด้วยวิธีการหรือลักษณะของพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผู้เรียนใช้ในการแก้ปัญหาในการเรียน การคิด และการมีสัมพันธภาพต่อบุคคล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งแบบการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ออกเป็น 6 แบบ ได้แก่

1.1 แบบแข่งขัน (Competitive) หมายถึงแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพยายามจะทำในสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าเพื่อนในชั้นเรียน ผู้เรียนจะมีความรู้สึกว่าจะต้องพยายามแข่งขันกับเพื่อนคนอื่น เพื่อให้ได้รับคำชมความสนใจ หรือระดับคะแนนจากอาจารย์ที่มากกว่าคนอื่น ผู้เรียนจะมองบรรยากาศในห้องเรียนคือสนามแข่งขัน ผู้เรียนด้วยแบบการเรียนรู้นี้จะนึกเสมอว่าตัวเองจะต้องเป็นผู้ชนะ

1.2 แบบร่วมมือ (Collaborative) หมายถึงแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะมีความรู้สึกว่าการเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือการได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน มีความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากที่สุด มองห้องเรียนเป็นสถานที่สำหรับการพบปะสังสรรค์ทางสังคม

1.3 แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) หมายถึงแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะไม่ให้ความสนใจในเนื้อหาวิชาในชั้นเรียน ไม่ชอบที่จะมีส่วนร่วมร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน รวมถึงการไม่ให้ความร่วมมือกับอาจารย์ผู้สอน ไม่สนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน มองกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นกิจกรรมที่น่าเบื่อหน่าย ไม่น่าสนใจ

1.4 แบบมีส่วนร่วม (Participant) หมายถึงแบบที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เนื้อหาวิชา ชอบเข้าชั้นเรียน มีความต้องการที่จะเรียนรู้ให้มากที่สุดจากชั้นเรียน มีความรับผิดชอบต่อข้อตกลงร่วมกันของกลุ่ม ให้ความร่วมมือต่อการทำกิจกรรมของกลุ่มเรียน แต่จะให้ความสำคัญน้อยถ้าเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและเป็นกิจกรรมนอกชั้นเรียน

1.5 แบบพึ่งพา (Dependent) หมายถึงแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะแสดงความอยากรู้อยากเห็นอย่างมาก และจะเรียนรู้หรือกระทำเฉพาะสิ่งที่ถูกกำหนดไว้เท่านั้น เขาจะพยายามแสวงหาผู้ที่สามารถจะให้คำแนะนำหรือให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนจะมองเพื่อนร่วมชั้นเรียนและอาจารย์คือแหล่งของความรู้ และแหล่งสนับสนุนทางวิชาการ

1.6 แบบอิสระ (Independent) หมายถึงแบบที่ผู้เรียนชอบคิดและทำอะไรได้ด้วยตนเอง แต่ก็จะรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในชั้นเรียน จะสนใจและตั้งใจเรียนในเนื้อหาที่ตนเองสนใจและรู้สึกว่าจะมีความสำคัญ มีความมั่นใจในความสามารถของตนเองสูง

2. **กลุ่มสาขาวิชา** หมายถึง คณะวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตแบ่งได้ 2 กลุ่มสาขาวิชาคือ

2.1 กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ประกอบด้วย 4 คณะวิชาได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์

2.2 กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ประกอบด้วย 2 คณะวิชาได้แก่ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์

3. **ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน** หมายถึง การจัดปัญหาที่เกิดขึ้นโดยการอาศัยกระบวนการทางความคิดและสติปัญญาของบุคคลรวมทั้งพฤติกรรมที่ซับซ้อนต่าง ๆ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการพัฒนาทางสติปัญญามาแก้ปัญหา และรวบรวมประสบการณ์เดิมกับสถานการณ์ของปัญหานั้น ๆ เข้าด้วยกัน แล้วตัดสินใจเลือกวิธีการที่จะแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาที่สร้างขึ้นโดย กลยา อรวีเชียร (2545 : 65- 73) วัดความสามารถการคิดโดยระบุประเด็นที่สอดคล้องกับปัญหาตามขั้นตอนการแก้ปัญหของ เวียร์ (Weir. 1974 : 17) ได้เสนอไว้ 4 ขั้นตอน

3.1 ขั้นระบุปัญหา หมายถึงความสามารถในการระบุปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างแท้จริงและมากที่สุดภายในขอบเขตข้อเท็จจริงที่กำหนดให้

3.2 ขั้นวิเคราะห์ปัญหา หมายถึงความสามารถในการระบุสาเหตุที่เป็นไปได้ที่ทำให้เกิดปัญหาโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงของสถานการณ์ที่กำหนดให้

3.3 ขั้นกำหนดวิธีการแก้ปัญหา หมายถึงความสามารถในการวางแผนหรือเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่ตรงกับสาเหตุของปัญหาหรือเสนอข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ระบุไว้สมเหตุสมผล

3.4 ขั้นตรวจสอบผลลัพธ์ หมายถึง ความสามารถในการอธิบายได้ว่าผลที่เกิดขึ้นจากการกำหนดวิธีการแก้ปัญหานั้นสอดคล้องกับปัญหาที่ระบุไว้หรือไม่ หรือผลที่ได้จะเป็นอย่างไร

4. **ผู้เชี่ยวชาญ** หมายถึง ผู้ที่มีวุฒิระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอกทางด้านการวัดผลการศึกษามีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 ท่าน และผู้มีประสบการณ์ในการสอนระดับมหาวิทยาลัยอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 ท่าน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานี้เนื้อหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แบบการเรียนรู้

- 1.1 ความหมายของแบบการเรียนรู้
- 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้
- 1.3 ความสำคัญของแบบการเรียนรู้
- 1.4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบการเรียนรู้
- 1.5 ประเภทแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน

- 2.1 ความหมายของความสามารถในการแก้ปัญหา
- 2.2 ความสำคัญของการแก้ปัญหา
- 2.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการแก้ปัญหา
- 2.4 ประเภทของปัญหา
- 2.5 วิธีการแก้ปัญหาและกระบวนการแก้ปัญหา

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 งานวิจัยต่างประเทศ
- 3.2 งานวิจัยในประเทศไทย

1. แบบการเรียนรู้

1.1 ความหมายของแบบการเรียนรู้

เพจ, โทมัส และมาแชล (Page, Thomus & Marshall, 1977 : 203) ให้ความหมายแบบการเรียนรู้ หมายถึง วิธีการที่ผู้เรียนชอบในการแก้ปัญหา การคิด หรือการเรียนรู้ที่แต่ละคนชอบ บางครั้งอาจเรียกว่า แบบการคิด (Cognitive Style)

ทรอกู๊ด (Trogrude. 1980 : 1435-A) ให้ความหมายของแบบการเรียนรู้ว่าเป็นความชอบในการแสดงออกซึ่งวิธีการเรียน การไตร่ตรองในสิ่งที่เป็นนามธรรม และ รูปธรรม อีกทั้งทัศนคติหรือคุณภาพของ

ผู้เรียนในการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอน อาจเป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแตกต่างกันไปได้

ฮันท์. (Hunt . 1981 : 375) ให้ความหมาย แบบการเรียนหมายถึงแบบและสภาพทางการศึกษาที่ผู้เรียนแต่ละคนชอบและเป็นการอธิบายถึงโครงสร้างของแต่ละคน

โคลบ (Kolb. 1981 : 386) ให้ความหมายว่าแบบการเรียนหมายถึงผลของลักษณะทางกรรมพันธุ์ ประสบการณ์เดิม และการรวมสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันซึ่งก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคล

ดัมน์ (Dunn. 1981 : 12) ให้ความหมายว่าแบบการเรียนเป็นวิธีการที่แต่ละคนจะจดจำและรับรู้ข้อมูล ทักษะในการเรียนรู้ได้ โดยไม่คำนึงถึงกระบวนการว่าเป็นอย่างไร จะมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล

คีเฟ (Keefe. 1979 : 6) ให้ความหมายว่าแบบการเรียนถูกกำหนดขึ้นโดยองค์ประกอบด้าน ความคิด ร่างกาย และอารมณ์ แบบการเรียนเป็นลักษณะที่ค่อนข้างคงที่ แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้รับรู้ มีปฏิสัมพันธ์ และสนองตอบต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนได้อย่างไร

สมิท และ เรนซูลลี (Smith & Renzulli. 1984 : 45) ให้ความหมายว่าแบบการเรียน หมายถึงลักษณะของยุทธศาสตร์ทางการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนชอบในการเรียน

อัจฉรา ธรรมาภรณ์ (2531 : 32) ได้กล่าวถึงแบบการเรียนเป็นลักษณะและวิธีการที่นักศึกษาชอบใช้ในการเรียนรู้

อาภาภรณ์ ศิริอาคเนย์ (2532 : 11) ให้ความหมายแบบการเรียนคือวิธีการเรียนรู้ หรือยุทธศาสตร์การเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ และการสนองตอบต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ผู้เรียนคิดและใช้ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนรู้

ดำรง นิมมานพิสุทธิ์ (2535 : 16) ให้ความหมายแบบการเรียนหมายถึงลักษณะทางด้านสติปัญญา จิตใจ และร่างกาย ที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกปฏิสัมพันธ์และการสนองตอบต่อสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน

จากความหมายต่าง ๆ ของแบบการเรียนพอจะสรุปได้ว่าแบบการเรียนหมายถึง ลักษณะ หรือวิธีการเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์และการตอบสนองต่อสภาพทางการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนคิด และใช้ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนรู้ แบบการเรียนจะเป็นสิ่งที่อยู่ภายในตัวบุคคลอย่างคงทนถาวร มีการเปลี่ยนแปลงได้ยาก และไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะตัวผู้เรียน บิดา มารดา แบบการเรียนสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้แต่ต้องใช้ระยะเวลา

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้

การเรียนการสอนเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้มีองค์ประกอบมากมาย ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหารการศึกษา ทรัพยากร ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและสภาพแวดล้อมต่างๆ ลักษณะสำคัญของการเรียนในมหาวิทยาลัยนั้นนักศึกษาต้องพึ่งพาตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การสอนของอาจารย์ในชั้นเรียนเป็นการประสิทธิ์ประสาทความรู้ ความคิด และอื่นๆ ในเชิงชี้แนะให้แนวทางสำหรับการพัฒนาตนเองแก่นักศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้สอนตนเองต่อไป นักศึกษาจะต้องแก้ไขปัญหาคือเขาต้องเผชิญด้วยตนเอง และจะสร้างสังคมเพื่อตนเองในรูปแบบของตนเองอย่างมีเหตุผลอย่างเหมาะสม (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2532:10)

อัจฉรา ธรรมภรณ์ (2531 : 33 –34) ได้กล่าวว่าแบบการเรียนรู้แตกแขนงมาจากแบบการคิด (Cognitive Style) ซึ่งเป็นเรื่องของการศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องของกระบวนการคิด วิธีการรับรู้ วิธีการจำ วิธีการแก้ปัญหา ของบุคคลที่เป็นแบบเฉพาะตัวแนวคิดในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้ (Learning Style) เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2514 – 2515 แบบการเรียนรู้มีความหมายคล้ายคลึงกับแบบการคิด (Cognitive Style) แต่แบบการเรียนรู้เน้นที่การศึกษาสภาพการณ์ต่าง ๆ ของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนชอบ และผู้เรียนคิดว่าเรียนได้ดีในสภาพนั้น ๆ

1.3 ความสำคัญของแบบการเรียนรู้

ได้มีบุคคลที่กล่าวถึงความสำคัญของแบบการเรียนรู้ที่ผู้สอนจะต้องศึกษาเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้หลายท่านดังนี้

อัจฉรา ธรรมภรณ์ (2531 : 33 – 36) สรุปว่าผู้เรียนมีแบบการเรียนรู้ที่ทุกคนชอบแตกต่างกัน ครูควรให้ความสำคัญกับแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนชอบเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางที่ดีต่อโรงเรียน และต่อเนื้อหาวิชา

โดโรธี (Dorothy. 1981 : 77) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบการเรียนรู้ว่า การศึกษาแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเรื่องของการไม่ละเลยความแตกต่างระหว่างบุคคล แต่เป็นการเตรียมลู่ทางไปสู่แก่นการเรียนรู้ที่จะเรียนรู้ที่สะดวกและง่ายขึ้น และมีสติปัญญาที่จะเจริญมากขึ้นด้วย

ฮันท์ (Hunt. 1981 : 647) ได้กล่าวถึงแบบการเรียนรู้ว่า จะเป็นแนวทางนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพกับผู้เรียน และการที่ได้รู้แบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน จะเป็นการช่วยให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสม

กีเฟ (Keefe. 1984 : 641) การวิเคราะห์แบบการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นนวัตกรรมด้านการเรียนการสอนแบบหนึ่งที่เป็นเครื่องมือชนิดใหม่ในการปฏิบัติงาน และเป็นแนวทางใหม่ในการพิจารณาถึงกระบวนการเรียนการสอนและแนวคิดของผู้เรียน ได้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ยังเป็นพื้นฐานในการวางแผนการสอน แบบการเรียนรู้จะสามารถบอกได้ว่านักเรียนคนนั้นจะเรียนอะไร ได้ดีที่สุดจากแบบการเรียนรู้ใด และสะท้อนให้เห็นพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ การปรับตัวกับสภาพแวดล้อม

ฟรายด์แมน (Friedman. 1984 : 80 – 81) กล่าวถึงความสำคัญของแบบการเรียนรู้ว่า ครูสามารถใช้แบบการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นเครื่องมือที่จะพบทางสร้างสรรค์ ในการที่จะทำให้กระบวนการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลสูงขึ้น หรือเป็นการง่ายที่ครูจะทำงานที่มีประสิทธิภาพกับผู้เรียน

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ถ้าผู้สอนวิเคราะห์ หรือศึกษาแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน และทราบถึงวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนชอบ อีกทั้งทราบแรงจูงใจในการเรียนและการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของผู้เรียน ทั้งหมดนี้คือพื้นฐานสำคัญในการที่ผู้สอนจะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เหมาะสม สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีเจตคติที่ดีต่อตนเอง ต่อผู้สอน ต่อสถานที่เรียน และวิชาที่เรียน

1.4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบการเรียนรู้

แคนฟิลด์ และแลฟเฟอร์ดี (สุพัฒน์ เศรษฐมกุล. 2536 : 24 อ้างอิงมาจาก Dunn และคณะ, 1981 : 374) ได้แบ่งองค์ประกอบที่มีต่อแบบการเรียนรู้ไว้ 6 ด้าน

1. การเรียนรู้ทางวิชาการ (Academic Conditions)
2. โครงสร้างของการเรียน (Structural Conditions)
3. เงื่อนไขของความสำเร็จ (Achievement Conditions)
4. เนื้อหาวิชาที่เรียน (Content)
5. วิธีการเรียนรู้ที่ชอบ (Mode of Preferred Learning)
6. ระดับของการกระทำที่คาดหวัง (Expectation of Preferred Learning)

กราชา และ ไรช์แมน (วิกานดา แสันทวิสุข. 2539 : 13 – 14 อ้างอิงมาจาก Anthony Grasha and Sheryl Reichman, 1975) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีต่อแบบการเรียนรู้ของบุคคลได้แก่

1. องค์ประกอบทางด้านกระบวนการคิด เกี่ยวข้องกับวิธีการรับรู้ การรับรู้ และการจำ
2. องค์ประกอบทางด้านบุคคลเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่นบทบาทในการเป็น

ผู้นำ

3. องค์ประกอบทางด้านการสัมผัส เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ
4. องค์ประกอบภายในตัวบุคคล ความต้องการ แรงจูงใจ การคาดหวัง การตั้งเป้าหมาย
5. ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อม เช่นสภาพห้องเรียน เป็นต้น

แคมป์ (Kamp. 1985 : 50 – 53) ได้เสนองานวิจัยสรุปได้ว่า การที่บุคคลจะมีแบบการเรียนรู้แบบใดนั้น จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้

1. หน้าที่ของสมองส่วนเฮมิซเฟียร์ (Human Brain Hemisphere Functions) ซึ่งแต่ละคนจะมีลักษณะจำเพาะแตกต่างกันออกไป

2. เงื่อนไขการเรียนรู้ (Learning Learning) โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนจะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก แต่ละคนจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน สภาพของการเรียนรู้มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนของแต่ละบุคคลด้วย

3. แบบการคิดทางการเรียนรู้ (Cognitive Learning Style) ทำให้รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกันไป

ไกเซอร์ท (Geisert. 1991 : 219 -220) อธิบายว่าลักษณะแบบของการเรียนรู้เป็นแบบใดนั้นมีผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อม (Environmental) เช่น เสียง แสง อุณหภูมิ การจัดที่นั่งในห้องเรียน
2. สภาพทางอารมณ์ (Emotional) เช่น แรงจูงใจ ความมุ่งมั่นในการทำงาน และความรับผิดชอบ

3. สภาพทางสังคม (Sociological) เช่น การชอบทำงานคนเดียว ทำงานเป็นคู่ หรือเป็นกลุ่ม ความต้องการบรรยายในการทำงานเป็นแบบเข้มงวด หรือแบบเป็นกันเอง

4. สภาพทางร่างกาย (Physical) เช่น สมรรถภาพทางร่างกาย ความต้องการอาหาร การพักผ่อน การเคลื่อนไหว การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

สภาพทางจิตใจ Psychological) เช่น ลักษณะของโลกทัศน์ ความถนัดในการใช้สมองซีกซ้าย บุคลิกลักษณะ ลักษณะการตอบสนอง จากแนวคิดดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่า บุคคลแต่ละคนมีแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามองค์ประกอบต่าง ๆ คือ

ประการแรก องค์ประกอบทางด้านชีวภาพของผู้เรียน คือ ภาวะทางร่างกาย อารมณ์ หน้าที่ของสมองในส่วน เฮมิซเฟียร์ โครงสร้างทางบุคลิกภาพ ทักษะในการพูด แบบของการหยั่งรู้ และการรวบรวมข้อมูล

ประการที่สอง องค์ประกอบสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

ประการที่สาม สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ผู้เรียนได้รับและสะสมมา เช่น สถาบันทางการศึกษา การจัดแบบการเรียนการสอน เงื่อนไขการเรียนรู้ เจตคติที่มีต่อผู้สอน ต่อตนเอง ต่อสถาบัน ระดับการคาดหวัง เกี่ยวกับงานและความสำเร็จของผู้เรียน วิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนชอบ องค์ประกอบเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กัน ทำให้บุคคลมีลักษณะ หรือแบบการเรียนที่แตกต่างกัน

1.5 ประเภทของแบบการเรียนของนักศึกษา

จากการศึกษาของนักการศึกษาหลายท่านเกี่ยวกับแบบการเรียนของผู้เรียน ซึ่งมีผู้กล่าวถึงถึงประเภทแบบการเรียนของผู้เรียนดังต่อไปนี้

กราชา และ ไรช์แมน (Grasha & Reichman, 1975) ทำการศึกษาแบ่งแบบการเรียนของนิสิตนักศึกษาออกเป็น 6 แบบ คือ แบบอิสระ (Independent) แบบพึ่งพา (Dependent) แบบแข่งขัน (Competitive) แบบร่วมมือ (Collaborative) แบบมีส่วนร่วม (Participant) และแบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) แนวคิดนี้เป็นที่เน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ซึ่งเกิดขึ้นในตัวบุคคลองค์ประกอบทางด้านกระบวนการคิด การรับรู้ และการจำ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผู้นำ การสัมผัสเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ องค์ประกอบภายในตัวบุคคล ความต้องการ แรงจูงใจ การคาดหวัง การตั้งเป้าหมาย และ ทางด้านสิ่งแวดล้อม เช่นสภาพห้องเรียน

1. แบบอิสระ (Independent) มีลักษณะเป็นการศึกษาอิสระ การสอนดำเนินไปเองอย่างอิสระ ให้โอกาสผู้เรียนคิดแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ผู้เรียนชอบชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered) มากกว่าแบบผู้สอนเป็นศูนย์กลาง

2. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) โดยทั่วไปผู้เรียนแบบจะไม่สนใจในเนื้อหาวิชาที่ต้องมีการเรียนที่เป็นแบบแผน ไม่ชอบการมีส่วนร่วมกับผู้เรียนคนอื่น ๆ ไม่สนใจผู้สอนและสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน จะมีการมองว่ากิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนไม่น่าสนใจ

3. แบบร่วมมือ (Collaborative) ลักษณะของแบบการเรียนนี้ ผู้เรียนคิดว่าการเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือการร่วมมือกัน โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ให้ความร่วมมือกับผู้สอน และเพื่อนในชั้นเรียน มองการเรียนในห้องเรียนเป็นการปะทะสังสรรค์ทางสังคม และเรียนรู้เนื้อหาวิชา

4. แบบพึ่งพา (Dependent) วิธีการเป็นแบบชั้นเรียนที่ผู้สอนเป็นศูนย์กลาง (Teacher-Centered) ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการน้อยมาก โดยผู้เรียนต้องการรู้เฉพาะสิ่งที่กำหนดในชั้นเรียนเท่านั้น จะมีความคิดที่ว่าผู้สอนและเพื่อนคือแหล่งของความรู้ จะพยายามหาผู้ที่มีความรู้เพื่อแนะแนวทางในการศึกษา และชอบหรือสนใจที่จะทำกิจกรรมตามคำแนะนำของผู้อื่น

5. แบบแข่งขัน (Competitive) แบบการเรียนนี้ ผู้เรียนมักเป็นผู้นำกลุ่ม จะชอบการเรียนรู้โดยวิธีพยายามทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าผู้อื่นในชั้นเรียน มองบรรยากาศในชั้นเรียนจะต้องมีการแพ้ และชนะและผู้ชนะจะต้องเป็นตัวเอง มีความรู้สึกรู้ว่าการเรียนคือการแข่งขันกับเพื่อนในชั้นเรียนต้องการที่ได้รับคำชมจากผู้สอน

6. แบบมีส่วนร่วม (Participant) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้ต้องการเรียนรู้เนื้อหาวิชา ชอบการเข้าชั้นเรียน ชอบวิธีการเรียนรู้จากชั้นเรียนมากที่สุด ชอบมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางด้านวิชาการในชั้นเรียนกับเพื่อนและอาจารย์ แต่จะให้ความร่วมมือน้อยถ้ากิจกรรมดังกล่าวไม่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียน

ริชาร์ด แมนด์ (สุพัฒน์ เศรษฐาคมกุล, 2536 : 21 – 22 อ้างอิงมาจาก Richard Mand, 1987) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนในห้องเรียน และได้แบ่งแบบการเรียนออกเป็น 8 แบบ ได้ดังนี้ คือ

1. แบบยินยอม (The compliant Students) เป็นแบบยอมตามและให้เป็นที่พอใจของครูและเพื่อน ผู้เรียนแบบนี้จะยึดความสำคัญของงานเป็นหลัก (Task Oriented) ไม่สนใจประสบการณ์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง กับงานที่อาจารย์ได้มอบหมายให้ทำ เพราะถือว่าอาจารย์เป็นผู้ให้คะแนน ผู้เรียนจะทำตามคำสั่งที่กำหนด มากกว่าความรู้สึกรู้ว่าอยากกระทำ จะตั้งใจทำงานเพื่อให้ถูกใจอาจารย์ผู้ปกครอง และเพื่อน ๆ ผู้เรียนแบบนี้ ชอบห้องเรียนที่เป็นระเบียบ และมีลักษณะที่ต้องการทำความเข้าใจกับวิชาที่เรียน

2. แบบวิตกกังวล (The Anxious Dependent Students) อาจารย์ผู้สอนควรให้ความสนใจกับผู้เรียนแบบนี้ พวกนี้จะทำอะไร โดยอาศัยอาจารย์ทั้งด้านความรู้และความช่วยเหลือจะมีความวิตกกังวลมากในเรื่อง การวัดผลและงานต่าง ๆ ในชั้นเรียน จะรู้สึกว่าคุณเองไม่มีความสามารถ (Intellectual Incompetence) ทำ และผสมผสานกับแรงกดดันจากปัญหาอื่น ๆ ทางบ้านจะสร้างให้เกิดความวิตกกังวลอย่างมาก ซึ่งจะมีผลกระทบต่อคะแนนด้วย

3. แบบท้อใจ (The Discouraged Workers) ผู้เรียนแบบนี้จะรู้สึกไม่พอใจตัวเองเมื่อทำผิดหรือบกพร่องก็จะโทษตัวเองก่อน ไม่เห็นความดีของตัวเอง มีทัศนคติต่อตนเองในทางลบ หมดอ้าย ท้อแท้ ชอบดูถูกตนเอง ไม่เป็นที่ชื่นชอบของเพื่อนในกลุ่ม เพราะทัศนคติของเขาจะเอาตนเองเป็นหลัก มักยกปมด้อย มาพาดพิงกับผลการเรียน มากกว่าจะสร้างปมเด่นเพื่อลดปมด้อย

4. แบบอิสระ (The Independents) ผู้เรียนกลุ่มนี้มีลักษณะความเป็นผู้ใหญ่สูง มีสติปัญญาดี มีความรับผิดชอบ เชื่อมั่นในตนเอง เป็นอิสระในตัวเองสูง สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของการเรียน วัตถุประสงค์และการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์

5. แบบวีรบุรุษ (The Heroes) เป็นพวกแนวหน้า สร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักทางด้านการเรียนกับบทบาทในการประท้วงต่อต้าน ผลงานในกลุ่มนี้จะออกมาทั้งประเภทสร้างสรรค์ และต่อต้านก่อให้เกิด

ความขัดแย้งอย่างรุนแรงพยายามสร้างเอกลักษณ์โดยการแสดงออก เพื่อความภูมิใจในสิทธิและอำนาจของตน

6. แบบลอบยิง (The Snipers) หรือแบบดักยิง ผู้เรียนแบบนี้มักมองโลกในแง่ร้าย เกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ความสัมพันธ์กับอาจารย์ไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้จากการปฏิสัมพันธ์ มีความภาคภูมิใจในตนเองระดับต่ำเป็นพวกหลบหลีก ไม่ชอบการเผชิญหน้ากับอาจารย์ สร้างความขัดแย้งกับอาจารย์ผู้สอน มีแนวโน้มเป็นปฏิปักษ์กับอาจารย์

7. แบบแสวงหาความสนใจ (The Attention Seekers) ผู้เรียนแบบนี้เน้นด้านสังคมมากกว่าด้านสติปัญญา ต้องการสร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อน ๆ ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น พุดคุย แสดงตัว คุยโม้ เถ่าเรื่องตลก เพื่อก่อให้เกิดความสนใจให้เป็นที่ยอมรับในหมู่เพื่อนฝูง เพื่อบังคับความสนใจทางพฤติกรรมหรือทางวิชาการ

8. แบบสงบเงียบ (The Silent Students) ผู้เรียนแบบนี้ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน พุดน้อย มักเงียบเฉย ไม่แสดงออกทั้งนอกชั้นเรียนและในชั้นเรียน มีสัมพันธภาพต่อผู้สอนน้อยการสนับสนุนช่วยเหลือมีน้อยไม่ชอบทำกิจกรรมการเรียน มีความห่างเหินระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

แบนด์ และคณะ (จกมล พูนสวัสดิ์, 2541 : 20–24 อ้างอิงมาจาก Phillip L. Band and others, 1980) ได้แบ่งแบบการเรียนของนิสิตนักศึกษาไว้ 12 แบบ โดยมองว่าแบบการเรียนมีพื้นฐานจากการร่วมทักษะและความสามารถของผู้เรียน ไว่ดังนี้คือ

1. แบบนักเล่นกลลวงตา (Illusionist) ผู้เรียนแบบนี้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการตั้งใจเล่าเรียน มีพฤติกรรมเรียนร่วมกับเพื่อน ชอบเขียนสรุปคำบรรยายให้สั้น สะดวก เข้าใจง่าย บางครั้งก็ทำการบ้านล่วงหน้ามีความพยายามที่จะหาคำตอบที่ถูกต้องให้เร็วที่สุด เขาจะทบทวนหนังสือแต่ละบททำเครื่องหมายหรือจดสิ่งที่สนใจไว้ เพื่อหาอ่านได้ง่ายในภายหลัง เวลาส่วนใหญ่ใช้ในการเรียนรู้แต่เขาจะเรียนรู้และเข้าใจได้เพียงเล็กน้อย เพราะการใช้วิธีท่องจำแต่ไม่เกิดการเรียนรู้ ในการสอบจะสามารถตอบได้ดี แต่ในด้านความรู้ความเข้าใจมีน้อย

2. แบบนักไฟสันติภาพ (Pacifist) จะต่างจากแบบแรกในชั้นต้น คือ เขาจะเรียนไปตามระบบ ไม่ได้ใช้ความคิด เวลาเรียนมักจะเพ้อฝันและอีกลักษณะหนึ่ง คือ การหนีความจริง ในชั้นเรียน เขาจะจดทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้ฟังได้ยินแต่หลังจากนั้นก็ไม่สามารถจำสิ่งที่จดมาได้ ทำนองเดียวกัน เมื่อเรียนเนื้อหาในหนังสือเขาจะดูอย่างละเอียด ชัดเจนได้หน้าต่างๆ เมื่อผ่านไปก็จะลืม เขาหวังให้อ้อยคำที่ผ่านหูและตาของเขาแปลงไปสู่ความรู้ที่มีความหมายทันทีโดยไม่ต้องคิด แต่ความเป็นจริง การเรียนรู้ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จนกว่าคำดังกล่าวจะแปลงไปสู่ความรู้สึก (Sense) ซึ่งต้องเกิดจากความสนใจเอาใจใส่สังเกต คิดและตั้งคำถาม ฯลฯ ถึงแม้ว่าการเรียนแบบนี้จะเข้าห้องเรียนเป็นประจำ แต่เขาจะได้รับความรู้ไม่มาก

3. แบบมนุษย์เจ้าความคิด (Idea Man) ผู้เรียนแบบนี้ดูเหมือนจะมีความคิดของตนเองที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อต่าง ๆ ในการเรียน มักจะมีคำถามที่ท้าทายในชั้นเรียน จะเห็นว่าเขามักจะพูดคุยกับผู้สอนหลังจากชั้นเรียน แต่ไม่ชอบศึกษาอย่างลึกซึ้งด้วยตนเอง ผู้เรียนแบบนี้จะมีข้อมูลน้อยมากที่จะใช้สนับสนุนแนวคิดของเขา พวกนี้จะมีลักษณะที่ได้เปรียบในการเรียนรายวิชากว้าง ๆ ในเรื่องทั่ว ๆ ไป แต่เขาจะไม่ชอบเรียนรู้ข้อเท็จจริงที่จะใช้สนับสนุนแนวคิดของเขา เขาจะไม่ชอบวิชาที่เน้นรายละเอียด

4. แบบนักสืบ (Detective) มีลักษณะที่ตรงกันข้ามกับพวกเจ้าความคิดคือ เป็นพวกที่อุทิศเวลาเพื่อแสวงหารายละเอียดทุกอย่าง ทั้ง ๆ ที่เขาขยัน แต่ก็ไม่สามารถทำข้อสอบที่นอกเหนือจากถามความจำได้ ผู้เรียนแบบนี้มุ่งความสนใจไปที่รายละเอียด ทำให้ไม่สามารถรู้ในประเด็นที่กว้างและหลักการสำคัญ ซึ่งส่วนนี้มีความจำเป็นต่อการจัดระเบียบ และการผสมผสานเนื้อหา จึงทำให้เสียเวลาเรียนไปมากโดยไม่สามารถจับประเด็นสำคัญ ๆ ได้ ไม่สามารถรวบรวมประเด็นที่สัมพันธ์กันได้ ผู้เรียนแบบนี้มักไม่ชอบการพูดคุยในชั้นเรียนด้วยเกรงว่าจะพลาดประเด็นสำคัญไป

5. แบบนักโทษทางปัญญา (Cognitive Prisoner) เป็นผู้ที่จำกัดขอบเขตของตัวเอง จะอาศัยความจำ และความระลึกได้ในการเรียนรู้มักจะเกิดปัญหาในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ไม่ได้ เขาแยกแยะความเข้าใจออกจากระดับการนำไปใช้ เขาจะมีวิธีการเรียนที่ใช้ความสามารถน้อยที่สุดในการเรียนเช่น การมองหาคำตอบก่อนการทำโจทย์ การลอกการบ้านจากผู้อื่น การจดจำตัวอย่างจากหนังสือ

6. แบบผู้ชำนาญเฉพาะ (Technician) พวกนี้มีความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ ในเชิงประดิษฐ์ และมีสามัญสำนึกที่น่าสนใจจนเพื่อน ๆ คาดไม่ถึงจะมีปัญหากับการเรียนที่มุ่งความรู้ เพราะเขามักจะให้ความสนใจกับการระลึกได้ (Recall) และการใช้ความเข้าใจจากประสบการณ์มากกว่าจากความรู้เดิมในเรื่องนั้น

7. แบบโดดเดี่ยว (Isolation) บุคคลประเภทนี้จะรู้สิ่งต่าง ๆ มาก แต่ไม่สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของแนวคิดเหล่านั้นได้ ไม่สามารถรวบรวมประเด็นเพื่อเป็นความคิด เสนอตอบโต้ได้ เขาจะแยกความรู้ออกเป็นส่วน ๆ พวกนี้จึงควรประสานความรู้เข้าด้วยกันให้เกิดความคิดใหม่

8. แบบนักปรับปรุง (Revisionist) เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่แน่นอนมีค่านิยม เขาจะพิจารณาต่อทุกส่วนที่เขาควรจะเรียน ส่วนที่เขาศึกษาเป็นการทำงานกว้าง ๆ จัดหาสิ่งมาสนับสนุนโน้ตสโน้ การเรียนรู้ประเภทนี้ นำไปสู่การรับรู้ในสิ่งที่ต้องเลือกเฟ้น ดังนั้น จึงมักจะพบปัญหาในการเรียนบ่อย ๆ หากจะทำงานให้ได้ดี จะต้องพัฒนาเหตุผลให้ชัดเจนในทัศนะที่ยึดถืออยู่

9. แบบมลายา (Shadow) จะมีลักษณะการเรียนแบบท่องจำพยายามหลีกเลี่ยงการศึกษาแบบเครื่องเครียด ในการสอบเขาจะรีบอ่านคำถามให้เร็วที่สุด เพื่อจะคิดหาคำตอบก่อนที่จะลืม ผู้เรียนแบบนี้ไม่อาจจะทำหน้าที่ย่างงานได้ดี ไม่สามารถศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10. แบบปิดบัง (Mask) เป็นพวกที่ปิดบังตัวเองระหว่างที่เรียนรู้วิชาการ เช่น แสดงให้เห็นถึงความสับสนความหมกมัว ยึดสมมุติฐานวิชาของผู้อื่น ขอร้องให้เพื่อนช่วยเหลือในการทำบ้าน หรือพยายามทำให้เพื่อนคนอื่น ๆ เชื่อว่าเขาอ่านหนังสือเพียงเล็กน้อย แต่ที่จริงแล้วเขาขยัน อ่านหนังสืออย่างเต็มที่ เพื่อลวงให้ผู้อื่นไม่ได้อ่านหนังสือ วิธีการนี้อาจช่วยให้ผู้เรียน เรียนได้ดีกว่าเพื่อนในบางส่วน ขณะเดียวกัน เขาไม่อาจมองเห็นเพื่อนร่วมชั้นได้สนิท

11. แบบนักปฏิบัติ (Pragmatist) เขาจะพยายามค้นหาสิ่งที่เขามุ่งหวังในการเรียนทุกวิถีทางเชิงปฏิบัติการ เลือกสาขาวิชา เรียนอย่างระมัดระวังรอบคอบ มีแบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลสูงทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดี แต่แบบการเรียนนี้จะมามีประสิทธิภาพน้อยในกระบวนการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ทางวิชาการนั้น มีพื้นฐานมาจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยอิสระ ตลอดจนการตั้งคำถามและการทบทวนคำตอบต่าง ๆ การยอมรับโดยไม่ใช้ความคิดจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการ

12. แบบนักสร้างสรรค์ (Innovator) มีเป้าหมาย คือ การสร้างความรู้สึกละส่วนตัวอยู่นอกเหนือสิ่งที่เขาเรียนรู้ ซึ่งหมายถึง แนวทางการวิเคราะห์ และเข้าใจเนื้อหาละเอียดลึกซึ้งไปอีก ผู้เรียนแบบนี้มักอ่อนไหวในความแตกต่างระหว่างความรู้และความคิดเห็น แบบการเรียนของเขาปรับเปลี่ยนได้ยืดหยุ่นสูง ผู้เรียนแบบนี้จะสับสนในรายวิชาพื้นฐานที่มุ่งให้ความรู้กว้าง ๆ มากกว่าส่วนลึกเขาจะมีชีวิตการเรียนที่ไม่สดชื่นนักในปีแรกของการเรียนในมหาวิทยาลัยแต่เขาจะมีชีวิตชีวา เมื่อได้ศึกษาในรายวิชาเฉพาะที่สูงขึ้น และท้าทาย

แคนฟิลด์ (จกกล พุทธสวัสดิ์. 2541 : 16 – 18. อ้างอิงมาจาก Canfield. 1983) ได้แบ่งแบบการเรียนรู้ไว้ 9 แบบ

1. กลุ่มสังคม (Social) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้ไม่ชอบการเรียนรู้หรือการทำงานเพียงคนเดียว มักจะมีการสร้างกลุ่มการเรียนรู้ของตนเองชอบการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนด้วยกัน หรือผู้สอน ชอบการทำงานเป็นทีมและชอบการอภิปรายเป็นกลุ่มเล็ก ๆ

2. กลุ่มประยุกต์ (Applied) ลักษณะของผู้เรียนกลุ่มนี้ ชอบการกระทำที่ต้องลงมือปฏิบัติเอง ชอบการทำงานในห้องทดลอง ชอบให้มีการสอนแบบฝึกปฏิบัติ และชอบการศึกษานอกสถานที่

3. กลุ่มอิสระ (Independent) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้ชอบเรียนตามลำพัง โดยใช้จุดมุ่งหมายของตนเอง ต้องการให้ครูใช้เทคนิคการสอนแบบให้เลือกรับรู้ด้วยตนเอง และชอบการเรียนที่ต้องอาศัยการควบคุมตนเอง

4. กลุ่มความคิดรวบยอด (Conceptual) ลักษณะของผู้เรียนกลุ่มนี้ชอบการเรียนที่ต้องอาศัยการรวมความคิด ไม่ชอบการสอนแบบการลงมือปฏิบัติจริงหรือแบบเข้าสังคม ชอบการอ่าน

5. กลุ่มสังคมและความคิดรวบยอด (Social Conceptual) ลักษณะของผู้เรียนกลุ่มนี้ชอบการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ชอบกิจกรรมที่ต้องมีการใช้ภาษา หรือการใช้ความคิดรวบยอดในการจัดระบบข้อมูล ชอบให้มีการสอนที่ใช้ความสมดุลระหว่างการบรรยายและการอภิปราย ไม่ชอบการทำงานคนเดียว หรือการปฏิบัติจริง

6. กลุ่มกลาง (Neutral Preference) ลักษณะของผู้เรียนกลุ่มนี้เป็นผู้ที่ไม่ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบที่มุ่งใจให้เรียนด้านใด ด้านหนึ่งโดยเฉพาะ พวกนี้มีความสามารถโดยทั่วไป ชอบการสอนที่ใช้เนื้อหาและวิธีการโดยกว้าง ๆ ไม่สนใจและเอาใจใส่ในการเรียน

7. กลุ่มสังคมและการประยุกต์ (Social Applied) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้ชอบสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน และชอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องลงมือปฏิบัติจริง ชอบการสอนแบบการแสดงผลบทบาทสมมติ ชอบการแก้ไขปัญหาเป็นกลุ่ม ไม่ชอบทำกิจกรรมที่ต้องทำคนเดียว หรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง

8. กลุ่มอิสระและความคิดรวบยอด (Independent Conceptual) ลักษณะของผู้เรียนกลุ่มนี้ชอบทำงานตามลำพังตามจุดมุ่งหมายของตนเอง ชอบใช้ความคิดในการจัดระบบข้อมูล ชอบการสอนแบบการให้อิสระในการอ่าน การค้นคว้า การวิจารณ์ ชอบกิจกรรมที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์และการลงมือปฏิบัติจริง

9. กลุ่มอิสระและการประยุกต์ (Independent Applied) ลักษณะของผู้เรียนกลุ่มนี้ชอบทำงานตามลำพังตามเป้าหมายของตนเอง ชอบการเรียนรู้ที่ลงมือสัมพันธ์กับการปฏิบัติจริง ชอบทำงานในห้องทดลอง หรือการได้ปฏิบัติจริงโดยไม่มีภาระควบคุม ไม่ชอบการทำงานที่จะต้องปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่ชอบการทำงานที่ต้องมีการใช้ภาษา หรือการใช้ความคิดรวบยอดในการจัดระบบข้อมูล

โคซมา (สุพัฒน์ เศรษฐมกุล . 2536 : 25 – 26 อ้างอิงมาจาก Kozma, 1975) ได้แบ่งแบบการเรียนไว้มี 2 ประเภท คือ

1. แบบนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered) ประมาณครึ่งหนึ่งของพวกนี้ชอบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ไม่ชอบวิธีการจัดชั้นเรียนที่เคร่งครัดด้วยหลักเกณฑ์ ชอบการจัดชั้นเรียนแบบปล่อย ไม่ชอบการบังคับให้อ่านตำราหรือบังคับให้ทำงานส่ง ชอบการสัมมนามากกว่าการบรรยาย และต้องการเรียนในสิ่งที่พวกเขาสนใจ

2. แบบผู้สอนเป็นศูนย์กลาง (Instructor-Centered) ผู้เรียนกลุ่มนี้เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ชอบที่จะทำงานตามที่ผู้สอนมอบหมายและแสดงความต้องการออกมาชัดเจนชอบให้ผู้สอนบรรยายกลุ่มใหญ่ๆ มากกว่าสัมมนา และชอบการเรียนรู้ที่เป็นทางการและจัดวางแผนการสอน

สโตน (Stone. 1987 : 1130) ได้แบ่งรูปแบบการเรียนออกเป็น 2 แบบ

1. แบบรับ (Receptive Style) วิธีการของผู้เรียนแบบนี้ชอบการเรียนรู้โดยวิธีประพัตินิยม

(Traditionally Organized Form) ชอบวิธีการเรียนแบบบรรยาย ชอบดูการสาธิตจากผู้สอน อ่านหนังสือ เฉพาะที่ผู้สอนกำหนด และชอบที่ให้ผู้สอนแนะนำในสิ่งต่าง ๆ ที่จะเรียน มีลักษณะคล้าย แบบผู้สอนเป็น ศูนย์กลาง (Instructor-Centered)

2. แบบค้นพบด้วยตนเอง (Discovery Style) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้ชอบศึกษาโครงสร้าง หรือหลักการสำคัญ ๆ มากกว่ารายละเอียดของเนื้อหาวิชา พอใจที่จะได้รับความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง ชอบการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ชอบวิธีการสอนที่มีกิจกรรมแบบอภิปราย การมอบหมายงานให้ รับผิดชอบ ชอบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีลักษณะคล้ายกับ แบบนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered)

จากการศึกษาประเภทของแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน แบบการเรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายใน ตัวบุคคล ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านการคิด การรับรู้ การจำ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่ง สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน

2.1 ความหมายของความสามารถในการแก้ปัญหา

การศึกษาหาวิธีการในการแก้ปัญหาจำเป็นต้องใช้ความสามารถทางด้านความคิด การตีความ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยที่มันักการศึกษาและนักจิตวิทยา ได้ให้ความหมายของความสามารถในการ แก้ปัญหาไว้ดังนี้

ผกา ศัตยธรรม (2524 : 42) กล่าวว่า การแก้ปัญหาหมายถึง กิจกรรมด้านความคิดที่ รวบรวมประสบการณ์เดิมกับสภาพของปัญหาเข้าด้วยกัน เป็นขบวนการเลือกวิธีการที่จะไปสู่จุดมุ่งหมายที่ กำหนดไว้ เช่นการลองผิดลองถูก การเกิดความคิดขึ้นมาแวบหนึ่ง (Insight) ความพยายามที่จะสร้าง กฎเกณฑ์ หรือระบบความสัมพันธ์ในการแก้ปัญหาให้ได้

สุชาติ สิริสุขไพบูลย์ (2528 : 128) กล่าวว่า การแก้ปัญหาเป็นการประยุกต์กฎเกณฑ์ที่ได้รู้ มาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการคิดค้นหาคำตอบของปัญหาที่เกิดขึ้น

ชุมพล พัฒนสุวรรณ (2531 : 17) กล่าวว่า การแก้ปัญหามิใช่ประกอบด้วยกลุ่มของ ความสามารถหลาย ๆ ด้านประกอบกัน ไม่ใช่เป็นความสามารถเดี่ยว เช่นการนึกคิดที่รวดเร็วเกี่ยวกับ ลักษณะของวัตถุ หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ การจำแนกประเภทของวัตถุ การรับรู้ความสัมพันธ์

วีระพล สุวรรณนันท (2534 : 1) กล่าวว่า ปัญหา คือ สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตและมี แนวโน้มที่จะไม่ตรงต่อความต้องการ

สุกัญญา ยุติธรรมนนท์ (2538 : 10) กล่าวว่า ปัญหา คือ สิ่งที่ไม่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นทั้งกับตนเองและบุคคลอื่น จึงจำเป็นต้องศึกษาและหาแนวทางในการแก้ไขด้วยวิธีการที่เหมาะสม

ประสาธ อิศรปริดา (2538 : 187) อธิบายว่าการแก้ปัญหาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ต้องอาศัยทั้งความคิด ประสบการณ์และการรับรู้ต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งการรับรู้และประสบการณ์เดิมอาจเป็นอุปสรรคในการแก้ปัญหา

สโตร์เบอร์ก (Stollberg. 1965 : 225 – 228) กล่าวว่าปัญหา และวิธีการแก้ปัญหานั้น ผู้แก้ปัญหาย่อมมีลักษณะที่เฉพาะเป็นเอกัตบุคคล การแก้ปัญหาจึงไม่เหมือนกันขั้นตอนในการแก้ปัญหาไม่มีการจัดลำดับที่แน่นอน นอกจากนั้นการแก้ปัญหายังขึ้นอยู่กับ

1. ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล
2. วุฒิภาวะทางสมอง
3. สภาพการณ์ที่แตกต่างกัน
4. กิจกรรมและความสนใจที่แต่ละบุคคลมีต่อปัญหา

กาเย่ (Gagne. 1970 : 63) กล่าวว่าความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นการเรียนรู้ประเภทหลักการที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป และใช้การประสมประสานหลักการจนเป็นความสามารถใหม่ที่เรียกว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา โดยอาศัยหลักการเรียนรู้ประเภทมโนคติ คือการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยการมองเห็นลักษณะร่วมกันของสิ่งเร้าทั้งหลาย

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา เป็นการแสดงความสามารถทางด้านของสมองจากการเรียนรู้ การคิดและการวิเคราะห์เรื่องราวจากประสบการณ์เดิม แล้วนำไปสู่ขั้นตอนหรือวิธีการในการแก้ปัญหา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการแก้ปัญหา

การแก้ปัญหาเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยสติปัญญา และความสามารถทางการคิดแบบวิทยาศาสตร์ การคิดและการแก้ปัญหามีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก การแก้ปัญหามีให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ไปแก้ไขปัญหามิใช่เพียงการรับรู้ในสถานการณ์ใหม่ได้ ซึ่งผู้วิจัยสนใจการคิดแก้ปัญหามตามทฤษฎีของเวียร์ (Weir) เวียร์ (กัลยา อรวิเชียร. 2545 : 14 –15. อ้างอิงมาจาก Weir. 1974) ได้เสนอแนวทางหรือขั้นตอนในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติที่ทำให้สามารถกำหนดระยะเวลาและวิธีการทำงานที่แน่นอนคือ

- ขั้นที่ 1 ขั้นตั้งปัญหาหรือวิเคราะห์ประโยคที่เป็นปัญหา
- ขั้นที่ 2 ขั้นนิยามสาเหตุของปัญหาโดยแยกแยะจากลักษณะที่สำคัญ
- ขั้นที่ 3 ขั้นค้นหาแนวทางแก้ปัญหาและตั้งสมมติฐาน

ขั้นที่ 4 ขั้นพิสูจน์คำตอบหรือผลลัพธ์ที่ได้จากการแก้ปัญหา

นอกจากนี้ เวียร์ ได้เสนอหลักการแก้ปัญหา (Perception for Problem Solution) ไว้ 6 ประการ โดยที่ 3 ประการแรกเป็นการป้องกันและหลีกเลี่ยงไม่ให้มุ่งความสนใจในทิศทางที่ผิด ส่วน 3 ประการหลัง เพื่อช่วยหาวิธีการแก้ไขให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง

หลักการข้อที่ 1 เป็นการเริ่มต้นว่าวิเคราะห์ปัญหาคืออะไร ทบทวนสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหา จนได้รูปแบบที่ครอบคลุมปัญหาทั้งหมด หลังจากนั้นจะทำการแยกแยะปัญหาที่แท้จริงจากสิ่งที่เห็นได้ง่าย หลังจากนั้นจะทำการโยงปัญหาที่ใกล้เคียงเข้ากับปัญหาทั้งหมด ซึ่งบางครั้งอาจเป็นส่วนหนึ่งเท่านั้นที่แฝงอยู่ในปัญหา หลักการข้อนี้เป็นการหาความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ย่อยต่าง ๆ และความเหมาะสมในกลุ่มของเหตุการณ์นั้น ๆ

หลักการข้อที่ 2 เป็นการตัดสินใจในการนิยามปัญหา เป็นการช่วยคลี่คลายปัญหาที่อยู่ในใจ ซึ่งลักษณะของปัญหาส่วนใหญ่คือการให้ความหมายของคำ (Semantic) ซึ่งบางครั้งอาจจะต้องใช้เวลามากกว่าครึ่งหนึ่งในการแก้ปัญหาคือการให้ความหมายที่คำหนึ่งถึงความเหมาะสมของข้อความมากกว่าความเป็นจริง ปัญหาดังกล่าวสามารถหลีกเลี่ยงได้โดยการสร้างนิสยของการระมัดระวังในการนิยามความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

หลักการข้อที่ 3 การเรียบเรียงเหตุการณ์ต่าง ๆ ของปัญหา ซึ่งผู้ศึกษามักจะพบกับความยุ่งยากในการตัดสินใจในความสัมพันธ์ของปัญหา เช่น ปัญหา B กับปัญหา C ว่าอะไรสูงกว่ากัน เมื่อได้รับข้อมูล A สั้นกว่า B และ A สูงกว่า C จะเห็นว่าความยุ่งยากเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น หากนำปัญหานั้นมาจัดให้อยู่ในรูปแบบของตรรกศาสตร์ ซึ่งเทียบได้ B สูงกว่า A และ A สูงกว่า C

หลักการข้อที่ 4 ถ้าไม่สามารถหาคำตอบได้จากวิธีการเดิมให้หาวิธีการใหม่ โดยการคิดใคร่ครวญหาทางที่เป็นไปได้ และกำหนดตัวเลือกจากหนทางที่เป็นส่วนใหญ่ ๆ ของปัญหาทั้งหมด ถ้ามีตัวเลือกมากก็สามารถแก้ปัญหาให้ดีขึ้นได้

หลักการข้อที่ 5 ให้หยุดพักเมื่อพบข้อติดขัด โดยที่เวียร์ กล่าวถึง โคห์เลอร์ ที่ได้กล่าวถึงวิธีการแก้ปัญหาที่บ่อยครั้งปัญหาจะเข้ามาหาโดยที่เขาไม่ได้เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ เลย ความคิดใหม่ ๆ อาจเกิดขึ้นในขณะที่อาบน้ำและโกนหนวดในตอนเช้า ซึ่งชาวอังกฤษมักจะบอกเขาว่า เรามักจะพูดคุยกันเสมอ ๆ ในเรื่อง 3 B's คือ Bus Bath และ Bed ซึ่งเป็นสถานที่ที่เราจะค้นพบวิธีที่ยิ่งใหญ่ทางวิทยาศาสตร์ก็ได้

หลักการข้อที่ 6 ปรึกษาปัญหากับผู้อื่น ควรมีการพูดคุยปัญหากับผู้อื่น ซึ่งอาจทำให้เราได้แนวคิดจากการสนทนาพูดคุย ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยให้แก้ปัญหาได้สำเร็จเป็นอย่างมาก

โดยทั่วไปหลักการดังกล่าวสามารถลดลงเหลือเพียง 2 ประการ คือ การพิจารณาก่อนลงมือปฏิบัติ และทดลองด้วยวิธีการอื่น ถ้าพบอุปสรรคในการแก้ปัญหาให้เปิดใจกว้างเพื่อยอมรับวิธีการใหม่ อย่าเสียเวลาทำอะไรซ้ำทั้งที่รู้ว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้

จากการพิจารณาขั้นตอนในการแก้ปัญหา เวียร์ได้พัฒนาขั้นตอนกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา แบ่งได้ 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ขั้นในการตั้งปัญหา

ขั้นที่ 2 ขั้นในการวิเคราะห์ปัญหา

ขั้นที่ 3 ขั้นในการเสนอวิธีการแก้ไขปัญหานั้น

ขั้นที่ 4 ขั้นในการตรวจสอบผลลัพธ์

ทฤษฎีการแก้ปัญหานั้นของ นิวเวลล์ และ โชว์ (Newell, Simon and Shaw. 1983 : 205 – 236) ได้กล่าวถึงวิธีการแก้ปัญหานั้นว่าควรจะต้องตอบคำถามที่ว่าทฤษฎีนั้น

1. ทำนางานของผู้แก้ปัญหานั้นในงานเฉพาะอย่าง

2. อธิบายการแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร

3. แสดงการเปลี่ยนสถานะของผู้แก้ปัญหานั้น หรืองานที่ผู้แก้ปัญหานั้นเผชิญ ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการแก้ปัญหานั้นอย่างไร

4. อธิบายทักษะการแก้ปัญหานั้นเฉพาะอย่าง และทั่วไปว่าสามารถเรียนรู้และพัฒนาขึ้นได้อย่างไร

5. ทำนางเหตุการณืที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญที่ไปด้วยกันกับปัญหานั้น

2.2 ความสำคัญของการแก้ปัญหา

การแก้ปัญหานั้นของบุคคลจะต้องอาศัยความสามารถทางสมอง ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะผู้ที่มีความสามารถในการแก้ปัญหานั้นจะสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ทำให้อยู่ได้อย่างมีความสุข

สวานา พรพณักุล (2520 : 110) กล่าวว่าสาเหตุที่ทำให้ความสามารถในการแก้ปัญหานั้นของบุคคลแตกต่างกัน เนื่องมาจากระดับของสติปัญญาของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ซึ่งทำให้ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมแตกต่างกันด้วย

ฉันทนา ภาคบงกช (2528 : 53) กล่าวว่า การแก้ปัญหานั้นเป็นปัญหานั้นที่สำคัญที่สุดของการศึกษานั้นครูจำเป็นจะต้องปลูกฝังทัศนคติที่ดีด้านของความคิด และมุ่งที่จะพัฒนาความสามารถทางด้านของความคิดด้วยตนเองของเด็ก โดยพยายามให้เด็กฝึกฝนความคิดของตนเองอยู่เสมอ อันจะนำไปสู่ความสามารถในการแก้ปัญหานั้นในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติงานจะลุล่วงเป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการแก้ปัญหาเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดที่ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการพัฒนาให้มีทักษะและใช้กระบวนการในการแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อความสามารถในการปรับตัวให้ดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

2.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการแก้ปัญหา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการแก้ไขปัญหาดังนี้

ศิรินันท์ เพชรทองคำและคณะ (2521 : 150) เป็นกิจกรรมเลือกวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เป็นการเรียนรู้ด้วยวิธีการค้นหา ซึ่งจะมีความหมายสมบูรณ์ได้ เมื่อผู้เรียนรู้จักวิธีการเชื่อมโยงการแก้ปัญหาเข้ากับโครงสร้างทางความคิดของผู้เรียน องค์ประกอบของการแก้ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อที่ควรคำนึง สำหรับการจัดสถานการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถในการคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

สุวัฒน์ มุทเมธา (2523 : 202 – 204) การแก้ปัญหามีสภาพทั่วไปดังนี้

1. ผู้แก้ปัญหจะต้องมีความคิดหลาย ๆ แบบ และใช้ความสามารถหลายอย่าง เช่น การคิดแบบวิเคราะห์ การคิดแบบสังเคราะห์ เป็นต้น

2. ความยากง่ายของปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนต่างกัน การจัดรวบรวมประสบการณ์ในการแก้ปัญหาก็จะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะของการแก้ปัญหา ได้แก่

2.1 อารมณ์ของผู้แก้ปัญหา

2.2 ระดับสติปัญญาของผู้แก้ปัญหา

2.3 ระดับแรงจูงใจ

2.4 การฝึกให้รู้จักคิดหลาย ๆ แบบ การใช้วิธีการแก้ปัญหามาก ๆ วิธี

3. การแบ่งกลุ่มที่แก้ปัญหามีจำนวนสมาชิกไม่มาก หรือน้อยเกินไป ย่อมมีการแก้ปัญหได้ดีกว่าการแบ่งกลุ่มให้มีสมาชิกมาก หรือน้อยจนเกินไป

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 259 – 260) การแก้ปัญหาละเอียดหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้

1. ระดับความสามารถของเขาว้นปัญญา ผู้ที่มีเขาว้นปัญญาสูงย่อมแก้ปัญหได้ดีกว่าผู้ที่มีเขาว้นปัญญาต่ำ

2. การเรียนรู้ ถ้าผู้เรียนเข้าใจหลักการแก้ปัญหที่แท้จริงแล้ว เมื่อประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกันก็สามารถที่จะแก้ปัญหได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3. การรู้จักการใช้ความคิดอย่างเป็นเหตุผล โดยอาศัย

3.1 ข้อเท็จจริงและความรู้จากประสบการณ์เดิม

3.2 จุดมุ่งหมายในการคิดและการแก้ปัญหา

3.3 ระยะเวลาในการไตร่ตรองหาเหตุผลที่ดีที่สุด

ศุภัญญา ยุติธรรมนนท์ (2538 : 11) สรุปว่าสภาพการณ์ที่มีความเหมาะสมที่จะใช้วัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหาควรเป็นปัญหาที่อยู่ใกล้ตัว หรือปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ ไม่มีความสลับซับซ้อนมากมาย เช่น สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

สรุปได้ว่าจากแนวคิดข้างต้น องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการแก้ปัญหาคือตัวผู้เรียน ระดับเชาว์ปัญญา แรงจูงใจ ความสามารถในการใช้ความคิดอย่างเป็นเหตุผล ประสบการณ์ที่ประสบกับปัญหา และรวมถึงระยะเวลาที่ต้องใช้ในการพิจารณาปัญหา ซึ่งผู้เรียนจะต้องรู้จักการใช้ความสามารถหลายอย่างเพื่อการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์นั้น

2.4 ประเภทของปัญหา

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2532 : 1) ได้กล่าวถึงระดับปัญหาที่พบในชีวิตประจำวันมีหลายระดับ โดยแยกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท

1. ปัญหาที่เห็นสภาพของปัญหาชัดเจน มีวิธีการแก้ไขปัญหาชัดเจน ซึ่งบุคคลรู้อยู่แล้วโดยการจำความรู้หรือวิธีการแก้ปัญหาเดิม และทำการเชื่อมโยงเข้าสู่สภาพปัญหาปัจจุบัน โดยใช้วิธีการถ่ายทอดการเรียนรู้ มาใช้ในสภาพการณ์ที่ต่างจากสภาพการณ์เดิม

2. ปัญหาที่เห็นสภาพของปัญหาชัดเจนแต่ตัวบุคคลไม่มีความรู้ หรือไม่มีความเข้าใจในวิธีการที่จะแก้ปัญหา ปัญหาประเภทนี้จะพบอยู่มากในชีวิตจริง เป็นปัญหาที่ต้องแก้โดยอาศัยกระบวนการคิดผสมผสานกับความรู้ แนวคิดและหลักการต่าง ๆ จากข้อมูลความรู้ที่มีอยู่แล้วหรือค้นพบมาใหม่ เพื่อเป็นการประมวลการแก้ปัญหาใหม่ให้ได้ผลมากขึ้น

3. ปัญหาที่รู้ถึงสภาพของปัญหา มีความต้องการที่จะแก้ปัญหา แต่ยังไม่มีความรู้ หรือวิธีการที่มีอยู่เดิมนั้นยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ปัญหาประเภทนี้เกี่ยวกับการบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ ทฤษฎีและวิธีการใหม่ที่ยังไม่เคยมีมาก่อน เป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์

จากแนวคิดข้างต้นพอสรุปได้ว่าประเภทของปัญหาอาจเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำและมีวิธีการแก้ไขแน่นอน หรือใช้วิธีการเดิม หรือเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นและจำเป็นจะต้องอาศัยวิธีการหลาย ๆ อย่างผสมผสานในการแก้ไข หรือวิธีการที่มีอยู่เดิมนั้นยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ปัญหาประเภทนี้เกี่ยวกับทฤษฎีและวิธีการใหม่ที่ยังไม่เคยมีมา เป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์

2.5 วิธีการและกระบวนการแก้ปัญหา

วิธีการและขั้นตอนในการแก้ปัญหามีหลายวิธี ผู้แก้ปัญหาก็จะใช้วิธีการและขั้นตอนในการแก้ปัญหาแบบใดขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ซึ่งในลักษณะนี้ได้มีผู้เสนอแนะแนวทางของวิธีการในการแก้ปัญหาไว้หลายท่าน เช่น

สาโรช บัวศรี (2505 : 5 – 10) ได้กล่าวว่าการแก้ปัญหานั้นจำเป็นต้องอาศัยการตัดสินใจที่ดี โดยได้กล่าวถึงวิธีการแก้ปัญหาวีดังนี้

1. พิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นให้แน่ใจว่าเป็นผลของปัญหาหรือเป็นสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา
2. พยายามหาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับปัญหานั้น
3. นำข้อเท็จจริงที่ได้มาพิจารณาปัญหาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอาจจะทำให้มองเห็นปัญหาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4. ใช้สติปัญญาที่มีอยู่เพื่อกำหนดแนวทางวิธีการแก้ปัญหทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
5. เลือกวิธีการแก้ปัญหที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

บรูเนอร์ (กัลยา อรวิเชียร. 2545 : 23 อ้างอิงมาจาก Bruner. 1966) ได้ลำดับขั้นตอนในการแก้ปัญหาไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การเตรียมการ หมายถึง ขั้นตอนปัญหาหรือค้นพบว่าปัญหาที่แท้จริงของเหตุการณ์คืออะไร
2. การวิเคราะห์ปัญหา หมายถึง ขั้นตอนพิจารณาว่ามีสิ่งใดบ้างที่เป็นสาเหตุสำคัญของปัญหา
3. เสนอแนวทางในการแก้ปัญหา หมายถึง การหาวิธีการแก้ปัญหซึ่งตรงกับสาเหตุของ

ปัญหาแล้วแสดงออกมาในรูปของวิธีการแก้ปัญหา

4. ตรวจสอบผล หมายถึง การนำเสนอเกณฑ์เพื่อตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้จากการเสนอวิธีการ

แก้ปัญหา

5. การนำไปประยุกต์ใหม่ หมายถึง การนำวิธีการแก้ปัญหที่ถูกต้องไปใช้ในโอกาสหน้า

เมื่อพบเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาลักษณะคล้ายคลึงกัน

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2520 : 4 – 5) ได้กล่าวถึง System Approach ซึ่งเป็นกระบวนการแก้ปัญหามีขั้นตอนทั้งหมด 8 ขั้นตอน

1. ขัณนิยามปัญหา เป็นการศึกษาถึงตัวปัญหาที่แท้จริง
2. ขัณตั้งวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดเป้าหมายของวัตถุประสงค์
3. ขัณสร้างเครื่องมือไว้ตรวจสอบผล จะต้องดำเนินการสร้างเครื่องมือก่อนการปฏิบัติงาน
4. ขัณคัดเลือกวิธีการที่จะปฏิบัติ เป็นการค้นหาวิธีการหลาย ๆ วิธี
5. ขัณเลือกวิธีที่ดีที่สุดเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงาน

6. ขั้นทดลองปฏิบัติการ
7. ขั้นวัดผลและประเมินผล เพื่อตรวจสอบผลลัพธ์ว่าเป็นอย่างไร
8. ขั้นปรับปรุงและขยายการปฏิบัติงาน

สมจิต สวธน์ไพบูลย์ (2527 : 8) ได้เสนอวิธีการแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอน 4

ขั้นตอน

1. ระบุปัญหา
2. ตั้งสมมติฐาน
3. พิสูจน์ หรือ ทดลอง
4. สรุปผลและนำไปใช้

น้อมฤดี จงพฤษะ (2527 : 14) ได้เสนอวิธีการแก้ปัญหาไว้ขั้นตอน 5 ขั้นตอน

1. ขั้นตั้งปัญหา
2. ขั้นวิเคราะห์
3. ขั้นแก้ปัญหา
4. ขั้นเสนอผลงาน
5. ขั้นสรุปผล

อนันต์ กาจันทร์ (2529 : 47 – 48) สรุปว่าการแก้ปัญหาที่ได้ผลดีที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด หรือเหมาะสมที่สุดควรจะได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอน หรือกระบวนการแก้ปัญหามีหลักเกณฑ์ แบ่งได้ 4 ขั้นตอน

1. ค้นหาปัญหาที่แท้จริง หรือสาเหตุของปัญหา
2. กำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทางเลือก สำหรับการแก้ปัญหานั้น
3. เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด
4. ประเมินผล

วิระพล สุวรรณันต์ (2534 : 7) ได้กล่าวถึงกระบวนการคิดแก้ปัญหาจะประกอบด้วย 4

ขั้นตอน คือ

1. ขั้นระบุปัญหา การที่จะแก้ปัญหานั้นจะต้องมีความเข้าใจก่อนว่าอะไรคือปัญหา ถ้าทราบปัญหาแล้วการดำเนินการแก้ปัญหานั้นขั้นตอนต่อไปก็ไม่ใช่ว่าเรื่องยาก แต่ถ้าไม่สามารถทราบได้ว่าอะไรคือปัญหาก็ไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาก็ได้
2. ขั้นหาสาเหตุของปัญหา การหาสาเหตุของปัญหาใช้หลักทางตรรกศาสตร์ หรือใช้ประสบการณ์ของผู้แก้ปัญหาก็ได้

3. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการแก้ไขปัญหาคือ เป็นการนำสาเหตุที่สำคัญมาเรียงตามลำดับความสำคัญ โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อย โดยพิจารณาว่าสาเหตุใดสามารถแก้ไขได้ และกำจัดสาเหตุที่ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้

4. การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา การแก้ไขปัญหานั้นเน้นที่การแก้ไขสาเหตุของปัญหา เมื่อสาเหตุของปัญหาได้รับการแก้ไขหมดสิ้นลงแล้ว ปัญหาทั้งหมดลงไป ในการแก้ปัญหาก็ต้องแก้ไขให้ครบทั้งระบบ

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า วิธีและกระบวนการแก้ไขปัญหาคือ เป็นการใช้ความสามารถเกี่ยวกับความคิดที่จะรวบรวมประสบการณ์เดิมกับสถานการณ์ของปัญหาเข้าด้วยกัน หลังจากนั้นเลือกวิธีการที่จะแก้ปัญหา มีขั้นตอนประกอบด้วย การระบุปัญหา การค้นหาสาเหตุของปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูลของปัญหา และหาวิธีการที่ดีที่สุดในการเลือกแก้ไขปัญหาคือ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กระบวนการแก้ปัญหของเวียร์ มีกระบวนการทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการตั้งปัญหาขึ้นตอน ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหา ขั้นตอนการเสนอวิธีการแก้ปัญหา และขั้นตอนการตรวจสอบผลลัพธ์เป็นแนวทางในการวัดความสามารถในการแก้ปัญหาคือในชีวิตประจำวันของนักศึกษา

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยต่างประเทศ

โฟฟเฟม และมัวร์ (Phopham and Moore. 1960 : 36 – 42) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ทักษะต่อการเรียนและการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 287 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียน และแบบทดสอบการปรับตัวทางการเรียน ผลปรากฏว่า นิสัยในการเรียน ทักษะต่อการเรียนและการปรับตัวทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เจมส์ (James. 1962 : 43 – 47) ได้ศึกษาถึงการจัดผู้เรียนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนแบบต่าง ๆ ว่ามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพอใจในกระบวนการทางการศึกษาของผู้เรียน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักบิน 500 คน กลุ่มแรกทดลองให้เรียนแบบอิสระให้อ่านและศึกษาด้วยตนเอง อีกกลุ่มหนึ่งให้เรียนแบบบรรยายผ่านเครื่องบันทึกเสียงแล้วประเมินผล โดยให้ตอบข้อสอบ และสำรวจความชอบในวิธีการสอน ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า วิธีเรียนมีความสัมพันธ์กับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีความแตกต่างของคะแนนระหว่างผู้ที่เรียน โดยวิธีสอนที่ตนชอบกับผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนที่ตนไม่ชอบ

เอ็นทวิส เชล และ โดโรธี (Entwistle & Dorothy. 1970 : 85 – 90) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ วิธีการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีนิสัยในการเรียนหรือวิธีการเรียน และผลสัมฤทธิ์ดีกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว และสรุปผลไว้ว่า นักศึกษาที่เรียนดีจะมีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีวิธีการเรียนที่มีแรงจูงใจในการเรียนสูงและมีอารมณ์มั่นคง

โกโยนากิ (Koyonaki. 1971 : 5937A) ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางด้านการอ่านกับความสามารถทางด้านการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรทั้งสองประเภทมีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เล็กซ์ (Lex. 1975 : 6093A) ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปีที่ 1 ใน มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในมลรัฐอินเดียนา (Indian) สองกลุ่ม โดยใช้วิธีเรียนต่างกันคือ กลุ่มทดลอง เรียนแบบกระบวนการกลุ่ม (Group Dynamics) และ กลุ่มควบคุมเรียนแบบเดิมโดย ผลปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มทั้งสองแต่นักศึกษาในกลุ่มทดลอง แบบกระบวนการกลุ่ม รู้สึกพอใจต่อประสบการณ์ที่ได้รับและชอบการเรียนแบบการกลุ่มนี้มาก เพราะมีโอกาสดูแลแสดงความคิดเห็นของตนเอง และรู้สึกอิสระในการเรียน

แบรตตอน (Bratton. 1978 : 4001A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ทางด้านการคิดแก้ปัญหา กับคะแนนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษา ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 2 ห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรทั้งสองประเภทมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มอส (Moses. 1978 : 4640A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ในการคิดแก้ปัญหาเชิงคณิตศาสตร์ กับความสามารถเชิงมิติ ความสามารถทางด้านสติปัญญา ที่ต้องนำมาคิดแก้ปัญหาเชิงมิตินั้น เป็นความสามารถทางด้านความรู้ความคิด กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 145 คน ของโรงเรียนนิวเบอร์ก รัฐอินเดียนา ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางด้านการแก้ปัญหา มีความสัมพันธ์กับความสามารถเชิงมิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แพตริเซีย กิลด์ (สุพัฒน์ เศรษฐมกุล. 2536 : 38 – 39 อ้างอิงมาจาก Patricia Guild. 1980) เป็นความพยายามที่จะนำเอาแบบการเรียนมาใช้ให้เป็นประโยชน์สำหรับครู การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อจะหาข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับครู โดยการเสนอข้อมูลในรูปของแนวทาง และเสนอแนะต่อการประยุกต์ใช้ในห้องเรียน และได้ชี้ให้เห็นแนวทาง 5 ประการ สำหรับครูที่จะนำมาใช้ในห้องเรียน คือ

1. นักศึกษามีแนวทางในการเรียนแตกต่างกัน ซึ่งอาจจัดให้เป็นลักษณะแบบการเรียนของแต่ละคน
2. คุณลักษณะของแบบการเรียน สามารถประเมินและจำแนกได้
3. คุณลักษณะของแบบการเรียน มีผลต่อบุคคลในทิศทางที่ต่างกันและมีปัจจัยหลายประการที่มี

ผลต่อแบบการเรียนรู้ของบุคคล

4. ทฤษฎีแบบการเรียนรู้ มีความสำคัญที่จะนำมาใช้สำหรับการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบ การสอนที่มีอยู่ จะมีผลต่อแบบการเรียนรู้และผลการเรียน

ทอร์กู๊ด (Torgrude. 1980 : 46) ทำวิจัยเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้กับบุคลิกภาพและประสบการณ์ ในอาชีพของผู้เรียนทางการศึกษาและทำงานทางด้านสังคม พบว่าบุคลิกภาพและแบบการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับ คุณลักษณะทางการศึกษาและประสบการณ์ทางด้านอาชีพ สัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้ แต่ ไม่สัมพันธ์กับการปรับตัวโดยการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอก 300 คน ใช้แบบสอบถามวัดการพัฒนาคุณลักษณะ

เอลลิส แพทริเซีย แอนนี ทรีฟราย (Ellis Patricia Anne Trefry. 1988 : 23 – 26) ทำการศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา แบบอิสระ และแนวปฏิบัติในการอ่าน หนังสือที่ดี ที่ไม่ดีของนักศึกษา วิทยาลัยชุมชน โดย การศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ ระหว่างแบบการเรียนรู้ และระดับผลการอ่านของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนในรัฐฟลอริดา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษา 208 คน ในวิทยาลัยชุมชน 4 แห่งโดยใช้เครื่องมือทดสอบทักษะการอ่านของ เนลสัน และ เดน นี (Nelson – Denny) (NDRT) และเครื่องมือการจัดกลุ่มแบบการเรียนรู้ของ วิทกินน์ (GEFT) โดยจัดเป็นแบบ พึ่งพาและแบบอิสระ (Dependent/Independent) ผลปรากฏว่า นักศึกษาร้อยละ 60.5 ของนักศึกษากลุ่มแบบ พึ่งพามีลักษณะขาดความเป็นผู้นำ และร้อยละ 32 ของกลุ่มอิสระมีลักษณะขาดความเป็นผู้นำ นำศึกษา จำนวน 1 ใน 4 มีลักษณะเป็นแบบอิสระ นักศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้แบบอิสระมีทักษะการอ่านที่ ละเอียดอ่อน มีความสัมพันธ์ของข้อมูล มีเหตุผล ข้อเท็จจริงที่ดีกว่าแบบพึ่งพาคำเฉลี่ยของข้อคำถามของ กลุ่มพึ่งพา และกลุ่มอิสระมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยภาพรวมของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนมี ลักษณะเป็นแบบพึ่งพามาก โดยนักศึกษามีลักษณะพึ่งพามากกว่านักศึกษาชาย

จากการศึกษาวิจัยในหลักสูตรคุษฎีบัณฑิต ณ มหาวิทยาลัยมิสซูรี โคลัมเบีย ของทัสนา หาญพล (Hanpol, Tassana, 1987 : 64 – 72) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของกลุ่มแบบการเรียนรู้ ความเข้าใจในแบบ การสอน และความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา จำนวน 74 กลุ่ม ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ลงทะเบียนเรียน วิชาชีววิทยาเบื้องต้นและกำหนดแบบการ เรียนโดยใช้รายการแบบการเรียนรู้ของ โคลบ (Kolb) กำหนดแบบการสอนเป็น 2 แบบคือ แบบการใช้เทป บันทึภาพของอาจารย์ผู้สอน (VEDIO)กับการสอนโดยใช้เครื่องมือสมบูรณ์ ซึ่งกำหนดโดยอาจารย์ผู้สอน เป็นภาษาไทย และอยู่ในขอบข่ายของรายการของโคลบ ผลการศึกษา ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแบบการ สอนกับแบบการเรียนรู้และความสำเร็จของนักศึกษาเลยงานวิจัยนี้จะต้องพิจารณาถึงค่าของความสัมพันธ์ ระหว่างแบบการเรียนรู้กับแบบการสอนอย่างรอบคอบกว่านี้

แอทเวลล์ (Atwell. 1894 : 1984A) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของแบบการเรียนรู้ที่มีต่อความสำเร็จในขอบเขตวิชาการของนักศึกษาอเมริกันในเมืองของวิทยาลัยมอนทานา โดยใช้แบบวัดแบบการเรียนรู้แคนฟิลด์ (Canfield Learntng Style ULS) ผลการศึกษาได้พบความแตกต่างที่สำคัญทั้งหมด 39 ประการ ในความแตกต่างเหล่านี้ได้แนะนำว่าแบบการเรียนรู้จะช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในขอบเขตของวิชาทั้งหมด นักศึกษาควรจะมีระดับความสนใจในเรื่องแบบการเรียนรู้และควรจะได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีในการเรียนรู้ ผู้สอนก็ควรจะใช้วิธีสอนต่าง ๆ กัน

เอเดนูกา (Adenuga. 1988 : 2747A) แห่งมหาวิทยาลัยแห่งรัฐไอโอวา ก็ได้ศึกษาเรื่องความพร้อมและการเรียนรู้โดยตรงด้วยตนเองและแบบการเรียนรู้ที่ชอบของผู้เรียนวัยรุ่น โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่ต้องการจะชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร แบบการเรียนรู้และการเรียนรู้โดยตรงด้วยตนเองของนักศึกษาวัยรุ่นอเมริกันและนักศึกษาต่างชาติ ทั้งนี้ โดยมีพื้นฐานอยู่บนการเรียนรู้โดยตรงด้วยตนเองของวัยรุ่นและกรอบทฤษฎีการเรียนรู้แบบประสบการณ์ กำหนดความคิด รวบรวมและการทดสอบกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 178 คน ผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่าโปรแกรมปริญญาและความเป็นชาติ มีอิทธิพลโดยตรงต่อความพร้อมสำหรับการเรียนรู้โดยตรงด้วยตนเองรวมทั้งแบบการเรียนรู้ที่ชอบมากกว่า และระดับการศึกษาก็มีอิทธิพลโดยตรงต่อระดับความพร้อมของแต่ละบุคคล สำหรับการเรียนรู้โดยตรงด้วยตนเอง

ฮิค-โรลท์ (Hick – Rheault. 1989 : 3463A) แสดงความเห็นเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาอาชีวเวช โดย ต้องการที่จะสร้างสัดส่วนทางด้านจิตของแบบวัดแบบการเรียนรู้ของ กราชา และไรซ์แมน วัดแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาอาชีวเวชในโอลิฮอยส์ อ้างอิงแบบการเรียนรู้ถึงความสามารถทางการแพทย์และความสำเร็จทางวิชาการ และเชื่อมแบบวัดแบบการเรียนรู้ของกราชาและไรซ์แมน กับ แบบที่ดเวค (Dweck) ได้บรรยายไว้ โดยที่กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 147 คน จาก 3 ใน 4 วิทยาลัยในโอลิฮอยส์ แสดงให้เห็นการวิเคราะห์ที่ได้แบ่งออกได้ชัดเจนเป็นอย่างดีของแบบวัดแบบการเรียนรู้ 6 แบบของ กราชา และไรซ์แมน คือ แบบร่วมมือ แบบแข่งขัน แบบอิสระ แบบพึ่งพาแบบมีส่วนร่วมและแบบหลีกเลี่ยง ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทางลบสูงระหว่างแบบหลีกเลี่ยงกับแบบมีส่วนร่วม มีคำแนะนำว่าทั้งสองแบบนี้มีส่วนที่เป็นปลายที่ตรงกันข้ามใน Continuum เดียวกันจากการรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาจำนวน 122 คน ในเวลา 2 - 4 ครั้ง เป็นระยะเวลามากกว่า 2 ปี ความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละแบบวัดของ กราชา และไรซ์แมน ได้มีการทดสอบการวิเคราะห์ทางสถิติได้แสดงให้เห็นว่าแบบการเรียนรู้ได้เปลี่ยนไประหว่างวิทยาลัยการวิจัยลึกลงไปในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงนี้จำเป็นจะต้องอาศัยประสบการณ์ทางการศึกษาเป็นพิเศษ อันที่จริงแล้ว การแสดงความเห็นนี้ให้เห็นว่ามึนักศึกษาจำนวนน้อยมาที่แสดงแบบการเรียนรู้ออกมาตามที่ตั้งใจ

3.2 งานวิจัยในประเทศไทย

มีผู้ศึกษาและได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะผู้เรียน การเรียนการสอนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และแบบการเรียนของนักศึกษาดังต่อไปนี้

สุจิตร์ ศิริรัตน์ (2522 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนระดับอุดมศึกษา โดยแบ่ง 4 องค์ประกอบ คือ การหลีกเลี่ยง การผลัดเวลาวิธีการทำงาน การยอมรับในตัวครู และการยอมรับคุณค่าของการศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ของมหาวิทยาลัยของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2521 รวม 7 มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบสำรวจ ปรากฏว่า องค์ประกอบด้านการผลัดเวลาและวิธีการทำงาน คะแนนเฉลี่ยของนิสิตและนักศึกษาหญิงสูงกว่านิสิตนักศึกษาชาย ในระดับเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนต่างระดับชั้นกันมีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน องค์ประกอบด้านการยอมรับในตัวครูและการยอมรับคุณค่าของการศึกษาและนิสิตนักศึกษาชายและหญิง ในระดับเดียวกันและต่างระดับชั้น มีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

อรพินท์ นิมิตรนิวัฒน์ (2522 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาส่วนตัว และสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย 9 แห่ง จำนวน 1,529 คน ใช้แบบสำรวจที่ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจปัญหาของมูนีย์ ฟอรัม ซี ผลปรากฏว่า ปัญหาส่วนตัวทางด้านการเงิน ด้านกิจกรรม และการบริการของมหาวิทยาลัย ด้านเพื่อนและการเข้าสังคมด้านความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม ด้านการปรับตัวทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยส่วนกลางและปัญหาส่วนตัวด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน บุคลิกภาพความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม ด้านอารมณ์ และความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับตน สามารถใช้ทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาได้

ประโยชน์ คุปต์กาญจนกุล (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแบบการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ สาขาสังคมศาสตร์ และสาขามนุษย์ศาสตร์ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวัดแบบการเรียนของนิสิตนักศึกษาแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบวัดแบบการเรียนของนิสิตนักศึกษาที่สร้างโดย กราชา และไรซ์แมน ใช้วัดแบบการเรียน 6 แบบ คือ แบบอิสระ (Independent) แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) แบบร่วมมือ (Collaborative) แบบพึ่งพา (Dependent) แบบแข่งขัน (Competitive) และแบบมีส่วนร่วม (Participant) ผลปรากฏว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชอบแบบการเรียน 4 แบบ คือ ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือค่อนข้างสูง ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ อยู่ในระดับปานกลาง ไม่ชอบแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยง

และแบบแข่งขัน นิสิตชายและนิสิตหญิงมีแบบการเรียนแบบอิสระแบบพึ่งพา แบบมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ คือ นิสิตชายชอบแบบการเรียนแบบอิสระสูงกว่านิสิตหญิง นิสิตหญิงชอบแบบการเรียนแบบพึ่งพาและมีส่วนร่วมสูงกว่านิสิตชาย นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าสถิติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นิสิตที่ศึกษาในระดับชั้นปีต่างกัน มีแบบการเรียนแบบพึ่งพาแตกต่างกัน คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ชอบแบบการเรียนแบบพึ่งพามากกว่าชั้นปีอื่น ๆ และนิสิตชั้นปีที่ 4 ชอบแบบการเรียนแบบพึ่งพาน้อยที่สุด นิสิตในสาขาวิชาที่ต่างกันมีแบบการเรียนแบบอิสระแบบพึ่งพา และแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

อุไรรัตน์ ศรีสวย (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบการเรียนกับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปีและวิชาเอกของนักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร และหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบการเรียนแบบต่าง ๆ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 566 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัดแบบการเรียนของ แอนโทนี กราชา และเชอร์ริล ไรซ์แมน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมืออยู่ในเกณฑ์สูง มีลักษณะแบบการเรียนแบบพึ่งพา แบบอิสระและแบบแข่งขันอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีลักษณะการเรียนแบบหลีกเลี่ยงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

2. แบบการเรียนแบบพึ่งพา มีความสัมพันธ์กับเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และนักศึกษาที่มีวิชาเอกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยง และแบบพึ่งพา ส่วนแบบการเรียนแบบอื่น ไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปี และวิชาเอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แบบการเรียนแบบต่าง ๆ ส่วนมากมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับค่อนข้างต่ำ และในระดับปานกลาง โดยเฉพาะแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงกับแบบมีส่วนร่วมสัมพันธ์กันในทางลบ และแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมกับแบบร่วมมือสัมพันธ์กันในทางบวก

ชวนสิทธิ์ สุชาติ (2532 : บทคัดย่อ) จากการศึกษาเปรียบเทียบแบบการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา ได้ทำการศึกษา นิสิตชั้นปีที่ 4 จากสาขาการศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดแบ่งแบบการเรียนออกเป็น 6 แบบตามแนวของกราชาและไรซ์แมน การศึกษาพบว่านิสิตที่มีวิชาเอกแตกต่างกันมีแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยง แบบมีส่วนร่วม แตกต่างกัน นิสิตมีแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด รองลงมาเป็นแบบมีส่วนร่วม แบบอิสระแบบพึ่งพา แบบแข่งขัน แบบหลีกเลี่ยงต่ำสุด นิสิตหญิงมีแบบการเรียนแบบพึ่งพาสูงกว่านิสิตชาย นิสิตชายมีแบบการเรียนแบบอิสระสูงกว่านิสิตหญิง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีแบบการเรียนแบบ

หลักเลียงสูงกว่ำนลิตที่มีผลสัมฤทธิ์สูงส่วนลิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่ำนลิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

คำริ กุลประสิทธิ์ (2532 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาเทคนิคการแพทย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเปรียบเทียบแบบการเรียนต่าง ๆ ของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับชั้นปี ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษามีแบบการเรียนแบบร่วมมืออยู่ในเกณฑ์มาก รองลงมาเป็นแบบการเรียนแบบอิสระ แบบพึ่งพาและแบบแข่งขัน ตามลำดับ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง อันดับสุดท้าย ได้แก่ แบบหลักเลียงอยู่ในเกณฑ์น้อย นักศึกษาชายและหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในแบบการเรียนแบบอิสระและแบบแข่งขัน นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ไม่มีแบบการเรียนแบบใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มีแบบการเรียนแบบแข่งขันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และ 1 อย่างมีนัยสำคัญ

ทัศนีย์ ศิริวัฒน์ (2532 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยใช้เครื่องมือแบบวัดแบบการเรียนของกราชาและไรซ์แมน เช่นเดียวกัน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก ส่วนแบบอื่นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ แบบอิสระ แบบหลักเลียง แบบพึ่งพา และแบบแข่งขัน นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ชอบแบบการเรียนแบบแข่งขันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแบบอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน สำหรับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ชอบแบบการเรียนแต่ละแบบไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังได้หาแบบการเรียนของนักศึกษาที่มาเรียนเป็นประจำ กับมาเรียนเป็นครั้งคราวและไม่เคยมาเรียน พบว่า นักศึกษาที่มาเรียนเป็นประจำชอบแบบการเรียนแบบหลักเลียงแตกต่างจากนักศึกษาที่มาเรียนเป็นครั้งคราว และไม่เคยมาเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

นิภวรรณ รัตนวราวัลย์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางเรียนคณิตศาสตร์ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ และโปรแกรมอังกฤษ – คณิตศาสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการเปิดการสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญการศึกษา กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้คือแบบทดสอบทางคณิตศาสตร์ที่ผู้วิจัยออกแบบสร้างขึ้นเอง และแบบสำรวจรูปแบบการเรียน ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสำรวจการเรียนของ Kolb ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีรูปแบบการเรียนแบบปรับปรุงมากที่สุด รองลงมาได้แก่ แบบคิดเอกมัย และคิดอเนกมัย และแบบดูซึม

2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในระดับต่าง ๆ มีรูปแบบการเรียนครบทั้ง 4 แบบ
3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางเรียนคณิตศาสตร์ต่างกัน มีรูปแบบการเรียนไม่แตกต่างกัน

พรทิพย์ บุญรอด (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องแบบการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จากกลุ่มตัวอย่าง 961 คน โดยใช้เครื่องมือวัดรูปแบบการเรียนของ Grssha Reichman พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด ชอบแบบร่วมมือรองลงมา และชอบแบบการเรียนแบบหลักเล็งน้อยที่สุด และเมื่อทำการเปรียบเทียบแบบการเรียนกับระดับชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า แบบการเรียนกับระดับชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ขณะที่สาขาวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยที่นิสิตสาขามนุษยศาสตร์ ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด ขณะที่นิสิตสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ชอบแบบการเรียนที่มีส่วนร่วมสูงสุด ขณะที่นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด

เยาวภา โชติวิชัย (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยแบบการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยครู โปรแกรมสังคมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักศึกษาวิทยาลัยครูที่เปิดสอนในโปรแกรมสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 223 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นการประยุกต์ใช้เครื่องมือวัดรูปแบบการเรียนของ Grssha Reichman 5 แบบคือ แบบอิสระ แบบพึ่งพา แบบหลักเล็ง แบบร่วมมือ และแบบแข่งขัน ผลการวิจัยสรุปว่า

1. นักศึกษามีรูปแบบการเรียนแบบร่วมมืออยู่ในระดับมาก ส่วนแบบอิสระ แบบพึ่งพา แบบหลักเล็ง และแบบแข่งขันอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงและปานกลาง มีแบบการเรียนแบบอิสระ มากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์การศึกษาระดับต่ำ ส่วนรูปแบบการเรียนระดับอื่นไม่พบความแตกต่าง
3. นักศึกษาที่พักในหอพักวิทยาลัยครูมีรูปแบบการเรียนแบบแข่งขันมากกว่านักศึกษาในหอพักเอกชน และพักในบ้านที่พักอาศัย ส่วนรูปแบบการเรียนระดับอื่นไม่พบความแตกต่าง

สุคนธ์ สนธิ (2534 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องแบบการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 374 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามรูปแบบการเรียน 6 แบบคือ แบบสาริต แบบบรรยาย แบบศึกษาด้วยตนเอง แบบอภิปราย แบบปฏิบัติจริง และแบบแก้ปัญหา ผลการวิจัยสรุปว่า

1. นักศึกษามีแบบการเรียนรู้แบบปฏิบัติจริงมากที่สุด รองลงมาเป็นแบบบรรยาย แบบอภิปรายแบบสาธิต แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และแบบแก้ปัญหา

2. นักศึกษาชายและหญิงมีแบบการเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติแตกต่างกัน

3. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีแบบการเรียนรู้แบบบรรยาย แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง และแบบสาธิตแตกต่างกัน

4. นักศึกษาที่มีงานทำและไม่มีการทำงานมีแบบการเรียนรู้แบบบรรยายแตกต่างกัน

จันทนา พรหมศิริ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แบบการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวบรวมข้อมูลจากนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,000 คน โดยใช้แบบวัดรูปแบบการเรียนรู้ของ Grasha และ Reichman ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชอบแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงสุด และชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม รองลงมา และชอบแบบอิสระน้อยที่สุด

การเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้กับระดับชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า ระดับชั้นปี และสาขาวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ ขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 กล่าวคือ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ ชอบแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงสุด และชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมรองลงมา โดยที่นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง ระดับปานกลางชอบแบบการเรียนรู้แบบอิสระน้อยที่สุด ขณะที่นิสิตที่มีผลการเรียนระดับต่ำชอบแบบการเรียนรู้แบบอิสระและแบบแข่งขันน้อยที่สุด

นิภา ไชยภูมิ (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการปรับเปลี่ยนสำรวจแบบการเรียนรู้เพื่อใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสงขลา ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้เป็นรูปแบบการเรียนรู้ของ แคนฟิลด์ (Canfield) ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบสำรวจแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยปรับสามารถนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสงขลาได้ โดยมีค่าความเที่ยงและองค์ประกอบที่ไว้วัด 20 องค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.29 - .075 ค่าความตรงแต่ละองค์ประกอบที่ไว้วัด 20 องค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.08 – 0.66

2. นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

3. นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีรูปแบบการเรียนรู้แตกต่างจากนักเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และขนาดเล็ก

หัตยา เกียรติวิวัฒน์ (2537 : 80 – 115) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางด้านเหตุผลกับความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 776 คน เป็น

นักเรียนชาย 386 คน และเป็นนักเรียนหญิง 390 คน ผลการวิจัยพบว่า สัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านเหตุผลทั้ง 5 ฉบับกับความสามารถในการแก้ปัญหาที่ศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุปราณี สดาวร (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาสูงและต่ำ โรงเรียนราชินีบน กรุงเทพมหานคร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 719 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจวัดรูปแบบการเรียนที่เปลี่ยนจากแบบวัดรูปแบบการเรียนของ แคนฟิลด์ (Canfield) ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนโรงเรียนราชินีบน มัธยมศึกษาตอนต้น มีรูปแบบการเรียนด้านความคาดหวังผลการเรียนในระดับดีสูงที่สุด ส่วนรูปแบบการเรียนที่นักเรียนชอบเป็นอันดับสุดท้ายคือการคาดหวังผลการเรียนระดับควรปรับปรุง

2. ลักษณะผู้เรียนอยู่ในกลุ่มสังคม / ประยุกต์สูงที่สุด และ อิสระ / ประยุกต์ ต่ำที่สุด

3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาสูงและต่ำ มีรูปแบบการเรียนและลักษณะผู้เรียนแตกต่างกันมากในบางด้าน คือความสนใจเกี่ยวกับตัวเลข การใช้ภาษา วัตถุประสงค์ของ ผู้คน วิธีการเรียนแบบลงมือปฏิบัติจริง การศึกษาโดยใช้ภาพ ความคาดหวังผลการเรียนระดับดีมาก ดี ปานกลาง และควรปรับปรุง ส่วนลักษณะผู้เรียนได้แก่แบบกลางและอิสระ

กัลยา อรวิเชียร (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Model) ของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของนิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 443 คน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของนิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือความสามารถในการวิเคราะห์ตัวรวมมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันสูงสุดเท่ากับ .145 รองลงมาคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการอุปมาอุปไมย มีค่าเท่ากับ .082, .078 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีอิทธิพลทางอ้อม ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน โดยผ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเท่ากับ .011 และ .008

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน พบว่าความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันเป็นทักษะที่ต้องอาศัยกระบวนการในการคิดวิเคราะห์ด้วยการใช้เหตุผล ซึ่งต้องอาศัยความรู้ที่มีอยู่จากประสบการณ์เดิมและนำมาเชื่อมโยงให้เข้ากับสภาพการณ์ของปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งนักศึกษามีความสามารถที่จะฝึกฝนได้ เช่นเดียวกับแบบการเรียนที่เป็น

ลักษณะของพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนและการแก้ปัญหาในการเรียนซึ่งนักศึกษาแต่ละคนจะใช้รูปแบบในการเรียนที่แตกต่างกันไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่มีแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาแบบการเรียนให้มีความสอดคล้องกับการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของนักศึกษาในโอกาสต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ทั้งหมด 6 คณะวิชา ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ นักศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 4,377 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 405 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตามลำดับดังนี้

1. สํารวจข้อมูลประชากร จากศูนย์ทะเบียนและประเมินผล ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ โดยนำข้อมูลเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 4 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะบริหารธุรกิจ คณะการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ได้แก่ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์

ตาราง 1 จำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และคณะวิชา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548

กลุ่มสาขาวิชา	คณะวิชา	กลุ่มเรียน	จำนวนนักศึกษา (คน)
1. สังคมศาสตร์	คณะวิชาบริหารธุรกิจ	18	1,227
	คณะการบัญชี	12	1,046
	คณะเศรษฐศาสตร์	1	65
	คณะนิติศาสตร์	3	218
2. มนุษยศาสตร์	คณะศิลปศาสตร์และ วิทยาศาสตร์	7	493
	คณะนิเทศศาสตร์	17	1,128
รวมทั้งหมด	6	58	4,377

ที่มา : ศูนย์ทะเบียนและประเมินผล มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

2. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของศึกษา
จากงานวิจัยของ กัลยา อรวิเชียร ความแปรปรวนมีค่าเท่ากับ 109.62 กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95 %
โดยผู้วิจัยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าเท่ากับ ± 0.5

2.2 การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random
Sampling) (มยุรี ศรีชัย, 2538 : 142)

$$n = \frac{N\sigma_c^2}{\frac{N\bar{K}^2 e^2}{z_{\alpha/2}^2} + \sigma_c^2}$$

2. ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยสุ่มกลุ่มเรียนของแต่ละกลุ่มสาขาวิชาได้กลุ่มเรียนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะวิชาละ 1 กลุ่มเรียน กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ คณะวิชาละ 2 กลุ่มเรียน จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่าง 375 คน ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มเรียนทั้งหมด 8 กลุ่มเรียน จำนวน 485 คน แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และคณะวิชา นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548

กลุ่มสาขาวิชา	คณะวิชา	กลุ่มเรียน	กลุ่มตัวอย่าง
1. สังคมศาสตร์	คณะบริหารธุรกิจ	1	60
	คณะการบัญชี	1	60
	คณะเศรษฐศาสตร์	1	65
	คณะนิติศาสตร์	1	60
2. มนุษยศาสตร์	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	2	120
	คณะนิเทศศาสตร์	2	120
รวมทั้งหมด	6	8	485

การจัดกลุ่มเรียนของฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จะจัดกลุ่มเรียนในรายวิชาบรรยาย กลุ่มเรียนละประมาณ 60 คน ยกเว้นกลุ่มเรียนสุดท้ายอาจจะมีจำนวนนักศึกษามากหรือน้อยกว่า 60 คนแล้วแต่จำนวนนักศึกษาที่เหลือ ซึ่งผู้วิจัยได้สุ่มและได้จำนวนนักศึกษาที่มีจำนวน 60 คน ยกเว้นนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ที่จำนวนนักศึกษา 65 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามวัดความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำนวน 32 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ

2.1 การพัฒนาแบบสอบถามวัดความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือ แบบสอบถามวัดความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของ
นักศึกษาของ กัลยา อริวิเชียร (2545) ซึ่งใช้กับนิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็น
แบบสอบถามตามสถานการณ์ ประกอบด้วยสถานการณ์ 8 สถานการณ์ แต่ละสถานการณ์ มีข้อคำถามอย่าง
ละ 4 ข้อคำถาม มี 5 ตัวเลือก ตัวเลือกที่ 5 เป็นแบบปลายเปิด รวมข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อคำถาม มีค่า
อำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.405 - 6.321 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.78 โดยผู้วิจัยได้ปรับให้เหลือตัวเลือก
เพียง 4 เลือกโดยการตัดตัวเลือกที่ 5 ซึ่งเป็นลักษณะปลายเปิดออกไป และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับ
นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะบริหารธุรกิจและคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์-
แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น .835

ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ฉบับที่ 1 แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน

คำชี้แจง แบบวัดที่กำหนดให้เป็นสถานการณ์ที่ต้องการให้นักศึกษาอ่านและวิเคราะห์สถานการณ์ที่
กำหนดให้ แล้ววิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร อะไรคือสาเหตุของปัญหา จะมีวิธีการแก้ปัญหานั้น
อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ปัญหา ข้อคำถามมีทั้งหมด 8 สถานการณ์ แต่ละสถานการณ์
ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ข้อ มีตัวเลือก ก ข ค ง โดยทำเครื่องหมาย X ลงในข้อที่นักศึกษาคิดว่า
เหมาะสมที่สุดในความคิดของท่าน เพียงข้อเดียวเท่านั้น

วันหนึ่งสมศรีพลัดตกจากรถจักรยานยนต์ เป็นเหตุให้ต้องหยุดเรียน 2 สัปดาห์เพื่อรักษาตัว เมื่อกลับมาเรียนทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน และไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียนใหม่ สมศรีพยายามอ่านหนังสือให้มาก แต่ก็ยังไม่เข้าใจอยู่ดี ซึ่งสร้างความกังวลใจให้สมศรีมาก เพราะมีเวลาอีกเพียงสัปดาห์เดียวก็จะสอบปลายภาคแล้ว

0. ปัญหาที่สำคัญคืออะไร

ก. การหยุดเรียน	(2 คะแนน)
ข. การเรียนไม่ทันเพื่อน	(1 คะแนน)
ค. การไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียนใหม่	(4 คะแนน)
ง. การพลัดตกจากรถจักรยานยนต์	(3 คะแนน)

00. สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาคืออะไร

ก. ความประมาท	(1 คะแนน)
ข. การพลัดตกจากรถจักรยานยนต์	(4 คะแนน)
ค. การหยุดเรียนไป 2 สัปดาห์	(2 คะแนน)
ง. ไม่ถามเพื่อน	(3 คะแนน)

000. จากปัญหาที่เกิดขึ้นถ้านักศึกษาเป็นสมศรีควรใช้วิธีการแก้ไขอย่างไร

ก. ตั้งใจเรียนให้มากขึ้น	(2 คะแนน)
ข. ค้นคว้าเพิ่มเติมให้มากขึ้น	(3 คะแนน)
ค. ระวังเมื่อซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์	(1 คะแนน)
ง. ให้อาจารย์และเพื่อน ๆ ช่วยอธิบายให้ฟัง	(4 คะแนน)

0000. ถ้าแก้ปัญหาข้อที่ 3 ได้อย่างเหมาะสมจะเกิดผลอย่างไร

ก. เข้าใจในสิ่งที่เรียนได้มากขึ้น	(4 คะแนน)
ข. ทำข้อสอบได้	(2 คะแนน)
ค. ทำให้ปลอดภัย	(1 คะแนน)
ง. ความวิตกกังวลในเรื่องการสอบจะลดลง	(3 คะแนน)

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

แบบสอบถามวัดความสามารถในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีลักษณะเป็นการสมมุติสถานการณ์เพื่อให้นักศึกษาตอบ มีทั้งหมดจำนวน 8 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์มีจำนวนข้อคำถาม 4 ข้อคำถาม รวมทั้งหมด 32 ข้อคำถาม แต่ละข้อคำถามมีคะแนนมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

สามารถวิเคราะห์ค้นหา ปัญหา สาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ปัญหาและผลลัพธ์ของการแก้ปัญหา ได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด และตรงประเด็นที่สุด	ให้ 4 คะแนน
สามารถวิเคราะห์ค้นหา ปัญหา สาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ปัญหาและผลลัพธ์ของการแก้ปัญหา ได้อย่างเหมาะสมมาก แต่ไม่ตรงประเด็น	ให้ 3 คะแนน
สามารถวิเคราะห์ค้นหา ปัญหา สาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ปัญหาและผลลัพธ์ของการแก้ปัญหา ได้อย่างเหมาะสม แต่ไม่ตรงประเด็น	ให้ 2 คะแนน
สามารถวิเคราะห์ค้นหา ปัญหา สาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ปัญหาและผลลัพธ์ของการแก้ปัญหา ได้แต่ไม่เหมาะสม	ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมายคะแนน

ระดับคะแนน	การแปลความหมาย
112.00 – 128.00	มีระดับความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันดีมาก
80.00 – 111.99	มีระดับความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันดี
48.00 – 79.99	มีระดับความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันพอใช้
ต่ำกว่า 48.00	มีระดับความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันไม่ดี

2.2 การพัฒนาแบบสอบถามวัดแบบการเรียนรู้

ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือ แบบสอบถามวัดแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาของ ประภาวดี วชิรพุทธิ (2548) ประกอบด้วยแบบสอบถามที่ใช้วัดแบบการเรียนรู้ 6 แบบ จำนวน 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.46 – 2.31 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 โดยมีการปรับด้านการใช้ภาษาของแต่ละข้อคำถามให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา และมีการเรียงข้อคำถามตามแบบการเรียนดังนี้

แบบอิสระ	ข้อ. 1 ข้อ. 7 ข้อ. 13 ข้อ. 19 ข้อ. 25 ข้อ. 31 ข้อ. 37 ข้อ. 43 ข้อ. 49 ข้อ. 55
แบบหลีกเลี่ยง	ข้อ. 2 ข้อ. 8 ข้อ. 14 ข้อ. 20 ข้อ. 26 ข้อ. 32 ข้อ. 38 ข้อ. 44 ข้อ. 50 ข้อ. 56
แบบร่วมมือ	ข้อ. 3 ข้อ. 9 ข้อ. 15 ข้อ. 21 ข้อ. 27 ข้อ. 33 ข้อ. 39 ข้อ. 45 ข้อ. 51 ข้อ. 57
แบบพึ่งพา	ข้อ. 4 ข้อ. 10 ข้อ. 16 ข้อ. 22 ข้อ. 28 ข้อ. 34 ข้อ. 40 ข้อ. 46 ข้อ. 52 ข้อ. 58
แบบแข่งขัน	ข้อ. 5 ข้อ. 11 ข้อ. 17 ข้อ. 23 ข้อ. 29 ข้อ. 35 ข้อ. 41 ข้อ. 47 ข้อ. 53 ข้อ. 59
แบบมีส่วนร่วม	ข้อ. 6 ข้อ. 12 ข้อ. 18 ข้อ. 24 ข้อ. 30 ข้อ. 36 ข้อ. 42 ข้อ. 48 ข้อ. 54 ข้อ. 60

นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะบริหารธุรกิจและคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น .886 โดยมีรายละเอียดในแต่ละแบบการเรียนดังนี้

แบบการเรียน	ค่าความเชื่อมั่น
แบบอิสระ	.8835
แบบหลักเลียง	.8870
แบบร่วมมือ	.8833
แบบมีส่วนร่วม	.8857
แบบแข่งขัน	.8837
แบบมีส่วนร่วม	.8841

จากผลการวิเคราะห์ พบว่าแบบสำรวจวัดแบบการเรียนมีค่าความเชื่อมั่นสูงเพียงพอที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

เกณฑ์การตัดสินแบบการเรียนของนักศึกษา

แบบสอบถามวัดแบบการเรียนนักศึกษา 6 แบบการเรียน โดยมีข้อคำถามที่ใช้วัดแบบการเรียนของนักศึกษา แบบการเรียนละ 10 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งหมด 60 ข้อ ในแต่ละข้อจะมีคะแนนให้คะแนนดังนี้

ถ้าเลือกตอบระดับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติ

มากที่สุด	มีค่าคะแนน	5 คะแนน
มาก	มีค่าคะแนน	4 คะแนน
ปานกลาง	มีค่าคะแนน	3 คะแนน
น้อย	มีค่าคะแนน	2 คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าคะแนน	1 คะแนน

ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามแบบวัดแบบการเรียนของนักศึกษา และเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์และพิจารณาตัดสินแบบการเรียนของนักศึกษาแต่ละคนที่ตอบแบบสอบถามว่ามีแบบการเรียนแบบใด โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของแบบวัดแบบการเรียนในแต่ละแบบการเรียน นักศึกษาที่มีคะแนนในแบบการเรียนใดเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป แสดงว่านักศึกษานั้นใช้แบบการเรียนแบบนั้น

นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป มากกว่า 1 แบบการเรียนรู้ ให้เลือกแบบการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดเป็นแบบการเรียนรู้ที่นักศึกษาใช้

แบบสอบถามฉบับใดที่นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยของแบบการเรียนรู้เท่ากันมากกว่า 1 แบบการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะคัดแบบสอบถามฉบับดังกล่าวออก เนื่องจากไม่สามารถตัดสินได้ว่านักศึกษามีแบบการเรียนรู้แบบใด

ตัวอย่างแบบสอบถามวัดแบบการเรียนรู้

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดแบบการเรียนรู้

คำชี้แจง ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าข้อความตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักศึกษาในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	1. แบบอิสระ ฉันชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายในแต่ละรายวิชา ด้วยตัวของฉันเอง					
00	ความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของฉัน มักจะสอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสืออยู่บ่อยๆ					
0	2. แบบหลีกเลี่ยง ฉันมักจะนั่งเหม่อหรือหลับในห้องเรียนอยู่บ่อยๆ					
00	ฉันรู้สึกว่าการกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นกิจกรรมที่น่าเบื่อหน่าย					
0	3. แบบร่วมมือ ฉันชอบทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ ในห้องเรียน					
00	ฉันรู้สึกสนุกกับการได้พูดคุยและเสนอความคิดกับเพื่อนเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน					
0	4. แบบพึ่งพา ฉันชอบอาจารย์ที่บอกกับนักศึกษาตรงๆ ว่าต้องการให้นักศึกษาทำอะไร					
00	ฉันเชื่อว่า อาจารย์ท่านนั้นที่ควรเป็นผู้กำหนดว่าสิ่งใดสำคัญที่สุดที่ต้องเรียนรู้					

0	5. แบบแข่งขัน ฉันคิดว่า ถ้าจะให้อาจารย์สนใจ ฉันจะต้องทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ดีกว่าเพื่อนๆ					
00	ฉันคิดว่าการเรียนแข่งกับเพื่อนๆ เพื่อให้ได้คะแนนดีเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง					
0	6. แบบมีส่วนร่วม ฉันร่วมกิจกรรมทุกอย่างในห้องเรียน เพื่อให้ฉันเข้าใจเนื้อหาวิชามากขึ้น					
00	ฉันเชื่อว่าการวางแผนการเรียนที่ดี จะทำให้การเรียนรู้อันประสบความสำเร็จ					

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการเก็บดังนี้

3.1 นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักศึกษา ด้วยการให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม

3.2 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากนักศึกษา โดยผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยทำการเก็บข้อมูลเป็นกลุ่มเรียน ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2548 - วันที่ 26 มกราคม 2549

3.3 ตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามและแบบสำรวจที่ไม่สมบูรณ์ออก ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 356 ชุด จึงทำการเก็บข้อมูลซ่อม และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์เพิ่มเติม 49 ชุด รวมเป็น 405 ชุด และนำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลจากนักศึกษา เพื่อทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และทดสอบสมมติฐาน

3.4 ทำการลงรหัสและจัดระบบเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานโดยการใช้โปรแกรม SPSS for Windows Version 11.00

1.1 คำนวณค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่ได้มาจากแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันและแบบสอบถามวัดแบบการเรียน

1.2 การประมาณค่าเฉลี่ยประชากรแบบช่วง (กัลยา วาณิชขันธ์, 2540 : 73)

$$\mu = \bar{X} \pm t_{\alpha/2} S_x$$

2. สถิติที่ใช้ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ในระดับความเชื่อมั่นที่ .95 ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5 (มยุรี ศรีชัย. 2538 : 142)

$$n = \frac{N\sigma_c^2}{\frac{N\bar{K}^2 e^2}{z_{\alpha/2}^2} + \sigma_c^2}$$

โดยที่	n	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน จำนวนประชากร
	σ_c^2	แทน ความแปรปรวนของประชากร
	$\bar{K}^2$	แทน ค่าเฉลี่ยของขนาดกลุ่มประชากร
	e	แทน ขนาดของความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
	$z_{\alpha/2}$	แทน ค่าระดับความเชื่อมั่น

3. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดแบบการเรียนรู้ และแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two – Way Analysis of Variance : Two-way ANOVA) (นิกม ตั้งกะพิภพ. 2543 : 149-150)

4.1.1 หา ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง ซึ่งเป็นค่าที่เกิดจากการนำค่าความเป็นอิสระ (df) ไปหารค่าผลบวกกำลัง (SS) ตามแหล่งความแปรปรวนที่สมนัยกัน ดังนั้นค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของกรณีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบตัวแปรอิสระ 2 ตัวจึงคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$MS_A = \frac{SS_A}{I-1}$$

$$MS_B = \frac{SS_B}{J-1}$$

$$MS_{AB} = \frac{SS_{AB}}{(I-1)(J-1)}$$

$$MS_W = \frac{SS_W}{IJ(n-1)}$$

4.1.2 หาค่า F ซึ่งเป็นอัตราส่วน ที่เกิดจากอัตราส่วนของค่าไค-สแควร์สองจำนวนที่เป็นอิสระจากกัน ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$F_A = \frac{MS_A}{MS_W}$$

$$F_B = \frac{MS_B}{MS_W}$$

$$F_{AB} = \frac{MS_{AB}}{MS_W}$$

4.2 การทดสอบเปรียบเทียบภายหลัง โดยการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของทูกี (Tukey's HSD test) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคู่ใดจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นที่ .95 ที่กำหนด ดังนี้

$$HSD = q_{\alpha, r, v} \sqrt{\frac{MS_{error}}{n}}$$

เมื่อ HSD แทน ค่าวิกฤตความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการเปรียบเทียบ

พหุคูณ

$q_{\alpha, r, v}$ แทน ค่าอัตราส่วนการกระจายของกลุ่มตัวอย่าง q ที่มี v เท่า

ความเป็นอิสระของข้อมูล (MS_{error}) มีจำนวนค่าเฉลี่ยที่นำมาเปรียบเทียบกับ r และนัยสำคัญทางสถิติ (α) ที่กำหนด

MS_{error} แทน ค่าความแปรปรวนส่วนที่เป็นเทอมของความคลาดเคลื่อนของการทดสอบรวมโดย F

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอสัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S_x	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
df	แทน	ชั้นระดับองศาอิสระ
SS	แทน	ค่าผลบวกกำลังสองของความแปรปรวน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของความแปรปรวน
F	แทน	อัตราส่วนของค่าไค-สแควร์
Sig	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชา และขอบเขตของค่าเฉลี่ยประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่มีแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชา และขอบเขตของค่าเฉลี่ยประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ปรากฏดังตาราง 3 - 6

ตาราง 3 ร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนรู้และกลุ่มสาขาวิชา

	กลุ่มสาขาวิชา				รวม	
	สังคมศาสตร์		มนุษยศาสตร์			
	n	ร้อยละ	n	ร้อยละ	n	ร้อยละ
แบบอิสระ	4	1.96	9	4.48	13	3.21
แบบหลักเลียง	4	1.96	9	4.48	13	3.21
แบบร่วมมือ	81	39.71	105	52.24	186	45.93
แบบพึ่งพา	26	12.75	18	8.96	44	10.85
แบบแข่งขัน	9	4.41	11	5.47	20	4.95
แบบมีส่วนร่วม	80	39.22	49	24.38	129	31.85
รวม	100	100.00	201	100.00	405	100.00

จากตาราง 3 พบว่านักศึกษาใช้แบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือมากที่สุด รองลงมาคือแบบมีส่วนร่วม และแบบพึ่งพาตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 45.93, 31.85 และ 10.85 ตามลำดับ ส่วนแบบแข่งขัน แบบอิสระและแบบหลักเลียงเป็นแบบการเรียนรู้ที่นักศึกษาใช้น้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 4.95, 3.21 และ 3.21 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ใช้แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด รองลงมาคือแบบมีส่วนร่วม และแบบพึ่งพาตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 39.71, 39.22 และ 12.75 ตามลำดับ ส่วนแบบแข่งขัน แบบอิสระและแบบหลักเลียงเป็นแบบการเรียนรู้ที่นักศึกษาใช้น้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 4.41, 1.96 และ 1.96 ตามลำดับ

กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ พบว่านักศึกษาใช้แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด รองลงมาคือแบบมีส่วนร่วม และแบบพึ่งพาตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 52.24, 24.38 และ 8.96 ตามลำดับ ส่วนแบบแข่งขัน แบบอิสระและแบบหลักเลียงเป็นแบบการเรียนรู้ที่นักศึกษาใช้น้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 5.47, 4.48 และ 4.48 ตามลำดับปรากฏดังตาราง

สำหรับความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาทั้ง 6 แบบการเรียนรู้ปรากฏดัง

ตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนที่แตกต่างกัน และการประมาณค่าเฉลี่ยประชากรด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

แบบการเรียน	ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน				ผลการประมาณ ค่าเฉลี่ยของ ประชากร	ระดับการ แก้ปัญหาใน ชีวิตประจำวัน
	n	$\bar{X}$	s	s_x		
แบบอิสระ	13	84.6923	7.6309	2.1164	80.0810-89.3036	ดี
แบบหลักเลียง	13	74.8461	7.6309	1.7053	71.1304-78.5618	พอใช้
แบบร่วมมือ	186	85.1344	7.6085	0.5579	84.0338-86.2350	ดี
แบบพึ่งพา	44	77.8181	6.1238	0.9231	75.9563-79.6799	พอใช้
แบบแข่งขัน	20	78.0012	7.3495	1.2406	75.3919-80.6080	พอใช้
แบบมีส่วนร่วม	129	88.2791	7.3495	0.6471	86.9987-89.5594	ดี
รวม	405	84.6444	8.1612	0.4055	83.8472-85.4416	ดี

จากตาราง 4 พบว่านักศึกษารวมทุกแบบการเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 84.6444 ซึ่งอยู่ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของประชากร 83.8472-85.4416 เมื่อจัดกลุ่มตามแบบการเรียนแล้ว พบว่ามีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่อยู่ระดับดีมี 3 แบบการเรียนคือ แบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือ และแบบอิสระมีคะแนนเฉลี่ย 88.2791, 85.1344 และ 84.6923 โดยอยู่ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของประชากร 86.9987 – 89.5594, 84.0338-86.2350 และ 80.0810-89.3036 ตามลำดับ

ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่อยู่ในระดับพอใช้มี 3 แบบเช่นกัน คือ แบบหลักเลียง แบบพึ่งพา และแบบแข่งขัน มีคะแนนเฉลี่ย 74.8461, 77.8181 และ 78.0012 โดยอยู่ระหว่างคะแนนเฉลี่ยประชากร 71.1304-78.5618 , 75.9563-79.6799 และ 75.3919-80.6080

จากตาราง 3 ผู้วิจัยพิจารณาจำนวนของนักศึกษาในแต่ละแบบการเรียน พบว่าจำนวนนักศึกษาที่ใช้แบบการเรียนแบบอิสระ แบบหลักเลียง แบบพึ่งพา และแบบแข่งขันมีจำนวนน้อยมาก เพื่อป้องกันมิให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกิดความคลาดเคลื่อนเนื่องจากจำนวนข้อมูลในแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันมาก ผู้วิจัยจึงตัดรูปแบบการเรียนดังกล่าวออก จึงเหลือแบบการเรียนที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ทางการวิจัยเพียง 2 แบบคือ แบบการเรียนแบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วมเท่านั้น ดังตาราง 5 และตาราง 6

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนที่แตกต่างกัน และการประมาณค่าเฉลี่ยประชากรด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

แบบการเรียน	ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน				ผลการประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร	ระดับการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน
	n	$\bar{X}$	S	$S_{\bar{x}}$		
แบบร่วมมือ	186	85.1344	7.6085	0.5579	84.0338-86.2350	ดี
แบบมีส่วนร่วม	129	88.2791	7.3495	0.6471	86.9987-89.5549	ดี
รวม	315	86.4222	7.6502	0.4310	85.5741-87.2703	ดี

จากตาราง 5 พบว่านักศึกษาทั้งสองแบบการเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันอยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันเท่ากับ 86.4222 ซึ่งอยู่ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของประชากร 85.5741-87.2703 โดยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่มีแบบการเรียน แบบร่วมมือ คือ 85.1344 และคะแนนเฉลี่ยของประชากร คือ 84.0338-86.2350 คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่มีแบบการเรียน แบบมีส่วนร่วม คือ 88.2791 และคะแนนเฉลี่ยของประชากร คือ 86.9987-89.5549

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน และการประมาณค่าเฉลี่ยประชากรด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

กลุ่มสาขาวิชา	ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน				ผลการประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร	ระดับการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน
	n	$\bar{X}$	S	$S_{\bar{x}}$		
สังคมศาสตร์	161	87.6211	7.4355	0.5860	86.4638-88.7784	ดี
มนุษยศาสตร์	154	85.1688	7.6942	0.6200	83.9439-86.3937	ดี
รวม	315	84.6444	7.6502	0.4310	85.5741-87.2703	ดี

จากตาราง 6 พบว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มสาขาวิชามีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันอยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันเท่ากับ 86.4222 ซึ่งอยู่ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของประชากร 85.5741-87.2703 โดยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ คือ 87.6211 และ คะแนนเฉลี่ยของประชากร คือ 88.4638-88.7784 คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ คือ 85.1688 และคะแนนเฉลี่ยของประชากร คือ 85.5741-87.2703

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน

แบบ การ เรียน	กลุ่มสาขาวิชา						รวม		
	สังคมศาสตร์			มนุษยศาสตร์					
	<i>n</i>	$\overline{X}$	s	<i>n</i>	$\overline{X}$	s	<i>n</i>	$\overline{X}$	s
แบบร่วมมือ	81	85.8395	7.3933	105	84.5905	7.0760	186	85.1688	7.4355
แบบมีส่วน ร่วม	80	89.4250	7.7617	49	86.4082	7.4747	129	87.1688	7.6942
รวม	161	87.6211	7.6085	154	85.1688	7.3495	315	86.4222	7.6502

จากตาราง 7 พบว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ที่ใช้แบบการเรียน แบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วม มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน 85.8395 และ 89.4250 ตามลำดับ และมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน 87.6211 กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ที่ใช้แบบการเรียนแบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วม มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน 84.5905 และ 86.4082 ตามลำดับ และมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวัน 85.1688 เมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่มสาขาวิชาพบว่านักศึกษาใช้แบบการเรียนแบบร่วมมือ และแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม มีคะแนนเฉลี่ย 87.6211 และ 85.1688 และมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน 86.4222

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชา

เนื่องจากว่าจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ที่มีแบบการเรียนแบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วมมีจำนวนแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบค่าความแปรปรวนของความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่าง (Levene's Test of Equality of Error Variance) ได้ค่า F ที่ .989 ค่า Sig. ที่ .398 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าค่าความแปรปรวนของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันในแต่ละเซลล์ไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two way Analysis of Variance) ต่อไป

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
แบบการเรียน	1	532.961	532.961	9.594 *	.015
กลุ่มสาขาวิชา	1	332.209	332.209	5.980 *	.012
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างแบบการเรียนกับกลุ่มสาขาวิชา	1	57.051	57.051	1.027	.312
ค่าความคลาดเคลื่อน	311	17275.691	55.549		
รวม	314	18197.912			

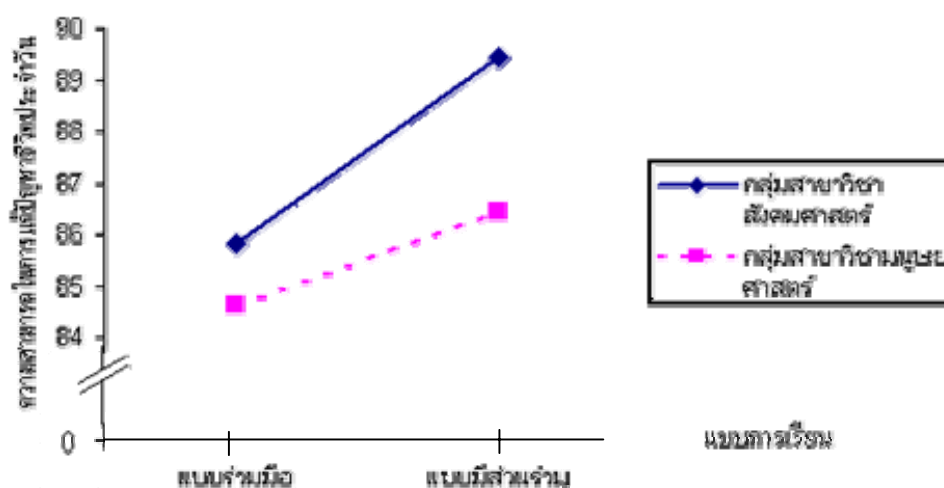
* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่านักศึกษาที่มีแบบการเรียนต่างกันมีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจากตาราง 4 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่มีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม มีค่าเท่ากับ 88.2791 ซึ่งสูงกว่านักศึกษาที่แบบการเรียนแบบร่วมมือมีค่าเท่ากับ 85.1344

นักศึกษาที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจากตาราง 5 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีค่าเท่ากับ 87.6211 สูงกว่ากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีค่าเท่ากับ 85.1688

ผลปฏิสัมพันธ์ที่เกิดจากตัวแปรแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชาับความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันไม่พบว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อนำค่าเฉลี่ยในแต่ละเซลล์ ในตาราง 6 มาจัดทำเป็นกราฟเส้น เพื่อที่จะอธิบายลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชาที่ส่งผลร่วมกันต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน พบว่าไม่มีส่วนที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชา ด้วยภาพประกอบ

ภาพประกอบ กราฟปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชาที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ของนักศึกษา ที่มีแบบการเรียน และกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน และเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างแบบการเรียนกับกลุ่มสาขาวิชาที่มีผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ทั้งหมด 6 คณะวิชา ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 405 คน ผู้วิจัยทำการสำรวจข้อมูลประชากร จากศูนย์ทะเบียนและประเมินผล ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต นำข้อมูลเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จากคณะบริหารธุรกิจ คณะการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ และแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะบริหารธุรกิจ คณะการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ได้แก่ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ 46 คน คณะการบัญชี 61 คน คณะเศรษฐศาสตร์ 53 คน และ คณะนิติศาสตร์ 44 คน กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ประกอบด้วยนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ 102 คน และ คณะนิเทศศาสตร์ 99 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ฉบับ คือแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน จำนวน 8 สถานการณ์ 32 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .835 แบบสำรวจแบบการเรียน จำนวน 6 แบบการเรียน แบบการเรียนละ 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .886

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากนักศึกษา โดยผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยทำการเก็บข้อมูลเป็นกลุ่มเรียน และได้ทำการคัดแยกแบบสอบถามและแบบสำรวจที่ไม่สมบูรณ์ออก ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 356 ชุด จึงทำการเก็บข้อมูลซ่อม และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์เพิ่มเติม 49 ชุด รวมเป็น 405 ชุด และนำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลจากนักศึกษามาทำการลงรหัสและจัดระบบเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows Version 11.00 คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่ได้มาจากแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันและแบบสอบถามวัด

แบบการเรียน สำหรับการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนที่ต่างกัน เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน และการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชา ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two way Analysis of Variance) และทดสอบภายหลังด้วยสถิติทดสอบ HSD ของทูเก้ (Tukey)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการจัดการเรียนของนักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักศึกษาใช้แบบการเรียนมากที่สุดคือแบบแบบร่วมมือ ที่ใช้รองลงมาคือแบบมีส่วนร่วม และแบบฟังพาทตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 45.93, 31.85 และ 10.85 ตามลำดับ ส่วนแบบแข่งขัน แบบอิสระและแบบหลีกเลี่ยงเป็นแบบการเรียนที่นักศึกษาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.95, 3.21 และ 3.21 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยพบว่านักศึกษาที่ใช้แบบการเรียนแบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง แบบแข่งขัน และแบบฟังพามีจำนวนน้อยที่สุด ผู้วิจัยจึงเลือกใช้แบบการเรียนที่มีจำนวนนักศึกษาที่มากพอสำหรับการวิจัย ได้แก่ แบบการเรียนแบบร่วมมือ และแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลตามจุดประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่มีแบบการเรียน แบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือ และแบบอิสระ อยู่ในระดับดี แบบหลีกเลี่ยง แบบแข่งขัน และแบบฟังพาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์มีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันอยู่ในระดับดี

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาที่มีแบบการเรียน และกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน

2.1 นักศึกษาที่มีแบบการเรียนต่างกันมีความสามารถในการแก้ปัญหา ชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาที่มีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม มีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน สูงกว่านักศึกษาที่แบบการเรียนแบบร่วมมือ

2.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์มีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์

2.3 ผลปฏิสัมพันธ์ที่เกิดจากตัวแปรแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชา ไม่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้และกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาจำแนกตามแบบการเรียนรู้ พบว่าระดับความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือ และแบบอิสระอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชาวน์ ลาวัลย์ (2536) และ ปิยะดา ปัญญาศรี (2545) ที่พบว่า นักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือมีความสามารถในการคิดอยู่ในระดับสูงกว่านักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้ แบบแข่งขัน เนื่องจากแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแบบมีส่วนร่วม เน้นที่การมีส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยเฉพาะแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเน้นการทำกิจกรรมทางวิชาการระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ซึ่งวิธีการดังกล่าวส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน เมื่อพบปัญหาในการทำงานร่วมกัน มักจะใช้ใช้หลักเหตุและผลในการแก้ปัญหา ซึ่งการแก้ปัญหามีวิธีการในการแก้ปัญหาหลากหลายวิธี และการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันของผู้เรียนเป็นแนวทางหนึ่งในการที่จะส่งเสริมระดับความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544) ที่กล่าวว่าการทำงานเป็นกลุ่มโดยให้ผู้เรียนต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ได้แย้งกันเพื่อหาข้อสรุป เป็นหลักการของการใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยตรง ส่วนแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง แบบพึ่งพา และแบบแข่งขันอยู่ในระดับพอใช้

นักศึกษาที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน พบว่าจะแนความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์อยู่ในระดับดี เนื่องจากนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 4 มีการผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลางมีการสอนแบบกรณีศึกษาให้นักศึกษาได้มีการคิดและวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน จัดกิจกรรมในชั้นเรียนโดยมีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาได้ใช้กระบวนการคิด และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา รวมถึงได้มีการเรียนในลักษณะที่ให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางมีการทำกิจกรรมและการได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันในชั้นเรียน

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้ และกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน

2.1 นักศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้ต่างกันมีความสามารถในการแก้ปัญหา ชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาวิตประจำวัน สูงกว่านักศึกษาที่แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของประโยชน์ คุปต์กาญจนกุล (2525) ได้ศึกษาแบบการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงชอบแบบการเรียนแบบร่วม ชวนสิทธิ์ สุชาติ (2532) ได้ศึกษาเปรียบเทียบแบบการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา พบว่านิสิตที่มีผลการเรียนสูงมีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนต่ำ จันทนา พรหมศิริ (2535) ได้ศึกษาแบบการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่านิสิตที่มีผลการเรียนสูงชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด และอดุลย์ วิริยเวชกุล และคณะ (2543) ได้ศึกษาแบบฉบับการเรียนรู้และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนสูงกว่า 3.00 ขึ้นไป ใช้แบบการเรียนร่วมมือสูงและแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของหัตยา เกียรวิวัต (2537) ได้ศึกษาการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านเหตุผลกับความสามารถในการแก้ปัญหา พบว่าความสามารถในการแก้ปัญหามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กัลยา อรวิเชียร (2545) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนิสิตคณะครุศาสตร์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน และ กนกกรานต์ ฤกษ์ผ่องศรี (2546) ได้ศึกษาผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักเรียน พบว่านักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันมากขึ้นหลังจากได้รับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

อย่างไรก็ตาม แบบการเรียนแบบร่วมมือและแบบมีส่วนร่วม มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ซึ่ง กราชา และไรซ์แมน กล่าวถึงแบบเรียนทั้งสองแบบว่าเป็นแบบเรียนที่มีลักษณะส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประโยชน์ คุปต์กาญจนกุล (2525) ที่พบว่าแบบการเรียนทั้งสองแบบมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ซึ่งแสดงว่านักศึกษาที่ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงจะชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงด้วย

ผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาจะชอบแบบการเรียนที่ตนเองจะต้องให้ความร่วมมือกับเพื่อนในชั้นเรียน ชอบทำงานเป็นกลุ่ม และร่วมมือกับอาจารย์ผู้สอนด้วยดี และวิธีดังกล่าวเป็นวิธีการที่อาจารย์ส่วนใหญ่จะใช่วิธีนี้กับการสอนของตนเช่นกัน ตรงกันข้ามกับวิธีการเรียนแบบแข่งขันที่ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญค่อนข้างน้อย

2.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์มีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ เนื่องจากนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ประกอบด้วยนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ คณะการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ โดยธรรมชาติของกลุ่มสาขาวิชาดังกล่าวในหลักสูตรผู้เรียนได้มีการเรียนในรายวิชาที่ส่งเสริมให้

มีการใช้ระบบความคิดที่เป็นเชิงเหตุและผลมากกว่ากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ที่ประกอบด้วยนักศึกษาในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่เน้นทักษะในการใช้ภาษาและการบริการ สาขาวิชานิติศาสตร์จะเน้นในด้านของการแสดงออกและชอบความเป็นอิสระและมีลักษณะของความเป็นปัจเจกบุคคลมากกว่า แต่ระดับความสามารถการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันอยู่ในเกณฑ์ดี

2.3 ผลปฏิสัมพันธ์ที่เกิดจากตัวแปรแบบการเรียนและกลุ่มสาขาวิชา จากการศึกษาไม่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ต่อความสามารถในการแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาวดี วชิรพุทธ (2548) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาช่วงชั้นปีที่ 3 ที่มีแบบการเรียนต่างลักษณะกัน พบว่าผลของปฏิสัมพันธ์ของความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณระหว่างตัวแปรระดับชั้นกับแบบการเรียนไม่ปรากฏผลปฏิสัมพันธ์ โดยที่ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล สามารถตั้งคำถามโต้แย้ง และเปิดแนวทางความคิดเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สมเหตุผล ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับความสามารถในการแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวัน ความสามารถของนักศึกษาในการคิดที่ต้องอาศัยกระบวนการทางสติปัญญาของบุคคลรวมทั้งพฤติกรรมที่ซับซ้อนต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการพัฒนาทางสติปัญญามาแก้ปัญหา และรวบรวมประสบการณ์เดิมกับสถานการณ์ของปัญหานั้น ๆ เข้าด้วยกัน แล้วเลือกวิธีการต่าง ๆ ที่จะแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาระดับความสามารถในการแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่มีแบบการเรียนทั้ง 6 แบบการเรียน ได้แก่ แบบอิสระ แบบหลักเลียง แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบมีส่วนร่วม พบว่านักศึกษาที่ใช้แบบการเรียนแบบร่วมมือ แบบมีส่วนร่วม และแบบอิสระมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวันอยู่ในระดับดี ส่วนแบบหลักเลียง แบบพึ่งพา และแบบแข่งขัน มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวันอยู่ในระดับพอใช้ แสดงให้เห็นว่า การส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการเรียนรู้ด้วยตนเองและส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อจะได้เพื่อมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันในด้านการทำงานเป็นทีม สามารถคิด วิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียน และส่งผลต่อระดับของความสามารถการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของนักศึกษา

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ อาจารย์ควรเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือให้มากที่สุด และส่งเสริมให้นักศึกษาที่มีแบบการเรียนแบบอื่น ๆ ได้มีการใช้กระบวนการในการคิด และเห็นความสำคัญของการมี

ปฏิสัมพันธ์ในการทำกิจกรรมทั้งกิจกรรมในหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตรร่วมกับนักศึกษาคนอื่น ๆ เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาของรัฐบาล และสถาบันการศึกษาเอกชน เพราะจะทำให้การศึกษามีครอบคลุมกลุ่มประชากรมากกว่าการศึกษาจากกลุ่มประชากรเพียงสถาบันเดียว

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดแบบการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบว่าแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วมมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมาก จะมีลักษณะแตกต่างเพียงเรื่องของกิจกรรมด้านเสริมหลักสูตรที่ไม่ใช่กิจกรรมด้านวิชาการที่นักศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะให้ความสำคัญน้อยกว่านักศึกษาที่ใช้แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ถ้ามีการทำวิจัยในโอกาสต่อไปและใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามวัดแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดของ กราชา และไรซ์แมน ควรเลือกใช้แบบการเรียนรู้ใดแบบการเรียนรู้หนึ่งในการศึกษาวิจัย

2.3 ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันเพิ่มเติม เช่น เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความสัมพันธ์ในครอบครัว วิธีการอบรมเลี้ยงดู ลักษณะภาวะการณ์การเป็นผู้นำแบบต่าง ๆ

ข้อสังเกตที่ได้จากงานวิจัยในเรื่องนี้ พบว่านักศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วม และนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ระดับความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันอยู่ในระดับดี อาจมีผลมาจากการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ซึ่งนักศึกษาในชั้นปีดังกล่าว มีวุฒิภาวะ มีความรับผิดชอบ และผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการคิด ทำให้นักศึกษาสามารถคิดหาค้นหา ปัญหา สาเหตุของปัญหา และใช้วิธีวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม จึงทำให้ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับดี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2523). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กอบกาญจน์ ศรีประสิทธิ์. (2529). การศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2540). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา อรวิเชียร. (2545). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โกวิท ทรัพย์พัฒน์. (2517). “ความต้องการพื้นฐานของการเรียน.” ใน รวมบทความการศึกษาผู้ใหญ่ เล่ม 2. หน้า 1 – 10.
- จกมล พูลสวัสดิ์ (2541). รูปแบบการเรียนของนิสิต : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตสาขาศึกษาศาสตร์ – เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จันทนา พรหมศิริ. (2535). แบบการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จารุวรรณ ภู่อะคร. (2531). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนเรื่อง พลังงานและสารเคมี ด้วยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยนักเรียนเป็นผู้ตั้งคำถามและโดยครูเป็นผู้ตั้งคำถาม. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- จันทนา ภาคบังกช. (2528). สอนให้เด็กคิด : โมเดลการพัฒนาทักษะการคิดเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคม. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เฉลิมพล ดันสกุล. (2521). *การพัฒนาการทางสติปัญญาและการแก้ไขปัญหเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียนในเขตการศึกษา 3*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชม ภูมิภาค. (2516). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. หน้า 59. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชวนสิทธิ์ สุชาติ. (2532). *การเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ในระดับอุดมศึกษา*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2542). *การปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พีเพรส จำกัด.
- ชุมพล พัฒนสุวรรณ. (2531, กรกฎาคม – กันยายน). *เทคนิคบางประการในการกระตุ้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความคิดเชิงแก้ปัญหา*. สสวท. 16(3) : 17-21
- ชูชีพ อ่อนโลกสูง. (2516). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์ (2544). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดำรง นิมมานพิสุทธิ์. (2535). *การศึกษาแบบการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา*. ปริญญาโท ก.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ดารี กุลประสิทธิ์. (2532). *แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ ศิริวัฒน์. (2532). *แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงนุช วรรณนวะ. (2514). *ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข. (2538, มกราคม – มีนาคม). “เทคนิคพัฒนากระบวนการคิดและเรียนรู้เด็กปฐมวัยให้ถึงขีดสุดศักยภาพและยั่งยืน” *สารพัฒนาหลักสูตร*, 14 (120) : 29
- น้อมฤดี จงพยุหะ. (2527). *หลักการสอน*. กรุงเทพมหานคร : ก้าวหน้าการพิมพ์.

- นิคม ตั้งคะพิภพ. (2543). สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา : มโนทัศน์และการประยุกต์ การวิเคราะห์
ความแปรปรวน การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม และการออกแบบการวิจัยทางการศึกษา.
นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิภา ไชยภูมิ. (2537). การปรับแบบสำรวจรูปแบบการเรียนรู้เพื่อใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัด สงขลา. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- บุญชม ศรีสะอาด. (2524). รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเลี้ยง พลอาวุธ. (2511, พฤษภาคม). “การเรียนรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหา,” มิตรครู.
10 : 2 : 3.
- ประภาวดี วชิรพุทธ. (2548). การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาช่วงชั้นปีที่ 3 ที่มีแบบการเรียนรู้ต่างลักษณะกัน เขตพื้นที่การศึกษาที่ 1
กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประธาน วัฒนาวณิช. (2529). เรื่องไม่ยาก ถ้าอยากเรียนเก่ง. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ประโชชน์ คุปต์กาญจนกุล. (2525). แบบการเรียนรู้ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ปรินญานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร .
- ประสาธ อิศรปริดา. (2538). จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. กรุงเทพฯ : กราฟิเคอาร์ท
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. (2532). “บทสนทนาเกี่ยวกับการสอนให้คิด,” ใน นวัตกรรมทาง
การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ผกา สัตยธรรม. (2524). เทคนิคการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์เรือนแก้ว.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2512). การวิจัยองค์ประกอบของแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนสำหรับชั้น
ประถมศึกษา ปีที่ 7. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยเลือกสรร. คณะวิชาวิจัยทางการศึกษา
วิทยาลัยการศึกษา ประสานมิตร.
- พรทิพย์ บุญรอด. (2534). แบบการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร. ปรินญานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7.
 กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรีย์ เกียรตินันท์. (2529). *การศึกษาปัจจัยจิตสรีรที่ส่งผลและรับผลของแบบการเรียนของ
 นักศึกษาพยาบาล*. ปริญญาโท ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2523). *หลักการและวิธีการสอน ระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา
 _____ . (2532). "เอกลักษณ์ของการศึกษาไทยในอดีตที่เป็นพื้นฐานสำหรับปัจจุบันและ
 อนาคต." *วารสารครุศาสตร์* 19 (3) : 18.
- เปาวลี โชติวณิชย์. (2534). *แบบการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยครูโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา
 ปริญญาโท ค.ม. (การอุดมศึกษา)*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ถ่ายเอกสาร
- รุ่ง แก้วแดง (2544). *พจนานุกรมการศึกษาแห่งชาติ : เครื่องมือปฏิบัติการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : มติชน.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4.
 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
 _____ . (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
 _____ . (2540). *สถิติวิทยาทางการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ลักษณีย์ มินะนันท์ และ รุจิเรศ ชาญรักษ์. (2528). *การศึกษาแบบเรียนของนักศึกษาพยาบาล
 โรงพยาบาลรามารักษ์*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2543). *100 เครื่องมือการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์*. กรุงเทพมหานคร :
 ร่วมด้วยช่วยกัน
- วรรณดี วรรณศิลป์. (2522). *ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาและ
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. ปริญญาโท ค.ม.
 (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2523). "การอุดมศึกษา" ใน *การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา
 ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (บรรณาธิการ)*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาริ ธีระจิตร. (2526). *เอกสารประกอบการเรียนวิชาการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับ
 ประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วิภาดา แสงทวิสุข. (2539). รูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน
สาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2533 , 7 พฤศจิกายน). “ทบทวนไม่ต้องการเห็นมหาวิทยาลัยเอกชนเลียนแบบ
มหาวิทยาลัยรัฐ” ไทยรัฐ. 8
- วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543). *วิสัยทัศน์การศึกษา* กรุงเทพฯ : เอส. อาร์. พรินตริง.
- วีระพล สุวรรณนันท. (2534). *กระบวนการแก้ปัญหา*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร :
ไทยปริเมียร์พริ้นตึง จำกัด.
- ศิรินันท์ เพชรทองคำและคณะ. (2521). *จิตวิทยาพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหา
วิทยาลัยรามคำแหง.
- สมจิต สวชนไพบูลย์. (2527). *การพัฒนาการสอนของครูวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สวณา พรพัฒน์กุล. (2520). *ความสำคัญในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย : รายงานการวิจัย ฉบับ
ที่ 22 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สาโรช บัวศรี. (2505, สิงหาคม). “วิธีสอนแบบอริยสัจสี่ หรือวิธีการสอนตามขั้นทั้งสี่ของอริยสัจ,”
ศูนย์ศึกษา 11 (63 – 64).
- _____. (2518). *ปรัชญาการศึกษา. จุดยืนและทิศทางการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช.
- สำเริง บุญเรืองรัตน์. (2520). *การปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุกัญญา ยุติธรรมนนท์. (2538). *ผลของการใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของ
ทอแรนซ์ที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.*
วิทยานิพนธ์ ก.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุจิตร์ ศิริรัตน์. (2522). *การสร้างแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนระดับอุดมศึกษา.*
ปริญญาโท กศ.ม. (การวิจัยทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. (2528). *ทฤษฎีการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้า พระนครเหนือ.

- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. (2534). การพัฒนาชุดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการพิจารณา
แก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุปราณี สถาวร.(2540). การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาสูงและต่ำโรงเรียนราชินีบน กรุงเทพมหานคร
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุพัฒน์ เสรฐภมกุล. (2536). แบบเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ มุทเมธา. (2523). การเรียนการสอนปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- หัตยา เกียรวิวัต. (2537). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านเหตุผลกับ
ความสามารถในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อดุลย์ วิริยเวชกุล และคณะ. แบบฉบับการเรียนรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2543.
- อรพินทร์ ชูชม. (2523). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นความรู้เดิม สภาพแวดล้อมทางบ้าน
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทักษะทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวิจัยทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อนันต์ คาจันทร์. (2529). กระบวนการแก้ปัญหา. กรุงเทพฯ : สถานอุทิศธุรกิจ.
- อัจฉรา ธรรมภรณ์. (2531, ตุลาคม). “แบบการเรียนรู้ : องค์ประกอบช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการ
เรียนการสอน.” วารสารศึกษาศาสตร์. (10). 31 – 39.
- อาภาภรณ์ ศิริอาคเนย์. (2532). การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาต่างกัน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
(การวิจัยทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- อุไรรัตน์ ศรีสว. (2527). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ระดับชั้นปีและวิชาเอกของนักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
(การวิจัยทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- Adenuga, Babatunde O. (1990, March) “ Self – Directed Learning Readiness and Learning Preferences of Adult Learners.” *Dissertation Abstracts Internationals*. 50 : 2747 – A
- Atwell, Beverly Arlene. (1990, January). “ The Effect of Learning Style of Native Americans on Achievement in Academic Subject Areas in Montana Tribal Colleges.” *Dissertation Abstracts Internationals*. 50 : 1894 – A
- Bandt., P. L. , N.M. Meara and L.D. Schmidt (1974). *A Time to Learn : A Guide To Academic and Personal Effectiveness*. New York : Holt Rinchart and Winston Inc.
- Bratton, George Nelson. (1978, January). “The Effect of Heuristic Instruction on Problem Solving Ability on College Algebra” *Dissertation Abstracts Internationals*. 38 : 4401 – A.
- Dunn, R. (1981, May). “Teaching in Purple Fog : What We don’t Know about Learning Style” *NSSP Bulletin* (65) : 33 – 36.
- Ellis, P. A. (1988) “ The Relationship Between Field – Dependent Independent Cognitive Processes in Efficient Deficient Reading Skills Among Community Colleges Students.” *Dissertation Abstracts Internationals*. 27 : 2541 – A.
- Entwistle, N. J. and Dorothy. (1970, June). “The Relationship Between Personality Study Method And Academic Performance” *The British Journal of Educational Psychology* (40) : 85 –90.
- Friedman, P. and Alley R. (1984, Winter). “ Learning Teaching Styles : Applying the Principles” *Theory into Practice*. (23) 77 – 81.
- Gagne, Robert M. (1970). *The Condition of Learning*. 2nd New York : Holt Rienhart and Wilston ; Inc.,
- Geisert, R. D. (1991). *Learning styles, types of intelligence*. Moorestown, N.J. : Hanson, Silver, Strong & Associates.
- Grasha, Anthony and Sheryl Reichman. (1975). *Student Learning Styles Questionnaire*. The Council for the Advancement of Small Colleges in Association with the Colleges Center Of the Finger Lakes.

- Hick – Rheault, Wendy Lee. (1990, May). “Learning Styles of Physical Student.”
Dissertation Abstracts Internationals. 50 : 3463 – A
- Hunt, D. E. (1981) “ Learning Style and the Interdependence of Practics and Theory”
Phi Delta Kappan
- James, N. E. (1962). “Personal Preference for Method as a Factor in Learning”
Journal of Educational Psychology (53) 43 – 47.
- Keffe, J. W. (1979). “ School Application of the Learning Style Concept.” Va
 National Association of Secondary School Principles.
- Kemp, J. E. (1985). *The Instructional Flexibility Training*. New York : Harper and Row.
- Kolb, David A. (1981). “ Disciplinary Inquiry Norms and Student Learning Styles :
 Diverse Pathways for Growty.” *The Modren American Colege*. P. 276
- Koyonaki, Elliot Vuzuru. (1971, May). “ The Relative Effectiveness of Two
 Methologies in Improving Problem – Solving Abilities.” *Dissertation Abstracts
 Internationals*. 31 : 5937 – A
- Kozma, R. B., L. W. Belle and G. W. Williams. (1978). *Instructional Techniques in
 Higher Education*. Englewood Cliffs. N. J. : Educational Technology Publication
 Inc.
- Lex, J. J. (1975, May) “ attitude Change of Siminary Students Association with a
 Course Group Dynamics” *Dissertation Abstracts Internationals*. 18 : 6093 – A
- Maddox, H. (1965). *How to Study*. London : The English Language Book Socceity.
- Mann, R. D., and Others. (1970). *The College Classroom : Conflict Change and
 Learning*. New York. : John Wiley.
- Moses, Barbera Elaine. (1978, Februry). “ The Nature of Spatial Ability and its
 Relationship to Mathematical Problem Solving, *Dissertation Abstracts
 Internationals*. 38 : 4640 – A,
- Newell, A. J.C Shaw. and H.A. Simon (1983). *The Process of Creativity
 Thinking*. In H.E.
- Gruber, G. Terrell and M. Werthimer (eds). *Contempory approach to Creativity
 Thinking* ; pp. 205 – 236. New York.

- Page, Gterry., J. B. Thomas and , A. R. Marshall. *Interaction Dictionary of Education*.
New York. : The Anchor Press Ltd.
- Phopham, Jame W. and Moore. (1960) “ A Validity Check on the Brown – Holtzman
Survey of Study Habits and Attitudes and the Borrow College Inventory
of Academic Adjustment.” *Personnel and Guidance Journal* (38)
- Smith, L. H. and J. S. Renzulli. (1984, Winter). " Learning Style Preference :
A Practical Approach For Classroom Teachers” *Theory into Practice*. (23)
44 – 49
- Stone, M. E. (1987, November). “ Learning Style Perference : A Study of Graduate
and Undergraduate Student” *Dissertation Abstracts Internationals*, 48 : 1130A
- stollberg, R. J.(1965, September). “Problem Solving” *The Precious Gem in Science Teching*.
Science Teacher. Pp. 225-228.
- Tassana, Hanpol. (1987). “The Relationships Among Learning Styles Perceived
Teaching Style and Acheivemment in a Thai University Course.” *Dissertation
Abstracts Internationals*
- Torgrude, Z. M. (1980, October). “Personal Styles : Educational Characteristic and
Carrier Experience Associated with Adult Learner Styles in Social Work Education”
Dissertation Abstracts Internationals. 41 : 4040 – A
- Vernon, Phillip E.(1973). *Intelligence and Cultural Environment*. London : Menthem & co.
- Warren, J. (1978). *Instructional Techinques in higher Education*. Education
Technology Publications. Englewood. N. J. : Prentice-Hall Inc.
- Whitla, Dean Kay (1969). *Education Psychology : Characteristic of Successful*. Reading, Mass
:|bAddison-Wesley Pub Co.,

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 2 แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน มีทั้งหมด 8 สถานการณ์ 32 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดแบบการเรียนรู้ มีจำนวน 60 ข้อ

2. การตอบแบบสอบถามให้นักศึกษาปฏิบัติตามคำชี้แจงของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

3. แบบสอบถามชนิดนี้ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลต่อการเรียนใด ๆ ของนักศึกษา

ทั้งนี้ ขอให้นักศึกษาตอบให้ครบทุกข้อและตรงตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักศึกษามากที่สุด

[illegible]

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ O ชาย O หญิง

2. ชั้นปี.....

3. คณะ ☐ บริหารธุรกิจ ☐ การบัญชี ☐ เศรษฐศาสตร์ ☐ นิติศาสตร์
☐ ศิลปะศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ☐ นิเทศศาสตร์

4. เกรดเฉลี่ย O 3.00 ขึ้นไป O 2.00-2.99 O ต่ำกว่า 2.00

ตอนที่ 2 แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน

คำชี้แจง (1) แบบวัดนี้มีทั้งหมด 8 สถานการณ์ แต่ละสถานการณ์ประกอบด้วยหัวข้อคำถาม 4 ข้อ มีตัวเลือก ก ข ค และ ง ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 30 นาที

(2) แบบวัดที่กำหนดให้เป็นสถานการณ์ที่ต้องให้ท่านอ่านและวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้ววิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร อะไรเป็นสาเหตุของปัญหา มีวิธีแก้ปัญหายังไร และผลลัพธ์ที่ได้ของวิธีแก้ปัญหานั้นเป็นอย่างไร เมื่อท่านเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้ว ให้ตอบลงในกระดาษคำตอบที่ให้มาโดยทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบ

(3) ห้ามขีดเขียนข้อความใด ๆ ทั้งสิ้นลงในแบบทดสอบและคืนแบบทดสอบแก่ผู้แจกแบบทดสอบด้วย

(4) ถ้านักศึกษาค้นใดสงสัยให้สอบถามผู้จัดทำก่อนลงมือทำแบบทดสอบ

สถานการณ์ที่ 1

ปาลิณีเรียนอยู่ชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต บ้านปาลิณีอยู่แถวลาดกระบัง ปาลิณีเป็นคนที่ไม่ค่อยขี้ใจตัวเองอยู่เสมอ มีวันหนึ่งผู้ปกครองไม่อยู่บ้าน ปาลิณีสัปดาห์นอนสายและต้องเดินทางไปมหาวิทยาลัยคนเดียว จึงรู้สึกหงุดหงิดและอารมณ์เสีย และในวันนั้นการจราจรติดขัดมากจึงทำให้ปาลิณีเข้าเรียนสายและเรียนไม่ทันเพื่อน

1. ปัญหาที่สำคัญของปาลิณีคืออะไร

ตื่นนอนสาย

เรียนไม่ทันเพื่อน

การเอาแต่ใจตัวเอง

ปาลิณีต้องนั่งรถโดยสารประจำทาง

2. สาเหตุปัญหาเบื้องต้นของปาลิณีคืออะไร

ก. ตื่นนอนสาย

ข. ปัญหารถติดขัดมาก

ค. พ่อแม่ตามใจมากเกินไป

ง. มามหาวิทยาลัยช้ากว่าปกติ

3. จากปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการศึกษาเป็นปาลิณีมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

ก. หลีกเลียงเส้นทางเดิมที่เคยมา

ข. พยายามควบคุมอารมณ์ตนเอง

ค. ขอให้พ่อแม่ซื้อรถให้ขับไปเรียน

ง. สอบถามเพื่อน ๆ หลังจากเรียนเสร็จแล้ว

4. ถ้าการแก้ไขปัญหานั้นข้อ 3 ได้เหมาะสมจะเกิดผลเช่นไร

ก. ปาลิณีมีสุขภาพจิตดีขึ้น

ข. ปาลิณีเข้าเรียนทันตามเวลา

ค. ปาลิณีสามารถเรียนทันเพื่อน ๆ

ง. ปาลิณีไม่ต้องเจอปัญหารถติด

สถานการณ์ที่ 2

สมชายเป็นนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด เขาจึงต้องเช่าหอพักอยู่บริเวณมหาวิทยาลัย ทำให้เขารู้จักเพื่อนใหม่ ๆ หลายคน หลังจากเลิกเรียนแล้วเพื่อน ๆ ในหอพักมักจะชวนไปเที่ยวแหล่งบันเทิงในตอนกลางคืนบ่อย ๆ ซึ่งสร้างความลำบากใจให้เขามากที่จะปฏิเสธเพื่อนที่อยู่ในหอพักเดียวกัน จึงเป็นเหตุทำให้เวลาเขาเรียนหนังสือมักจะนั่งหลับบ่อยจนอาจารย์ต้องตักเตือนเป็นประจำ

5. ปัญหาที่สำคัญของสมชายคืออะไร

- ก. ถูกอาจารย์ตักเตือน
- ข. นั่งหลับในห้องเรียน
- ค. ไม่สามารถปฏิเสธเพื่อนร่วมหอพักได้
- ง. ต้องเช่าหอพักที่บริเวณมหาวิทยาลัย

6. สาเหตุของปัญหาเกิดขึ้นคืออะไร

- ก. ไม่ค่อยมีเพื่อน
- ข. เป็นคนต่างจังหวัด
- ค. นั่งหลับเวลาเรียนบ่อย
- ง. ไปเที่ยวแหล่งบันเทิงในตอนกลางคืน

7. ถ้านักศึกษาเป็นสมชายมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง

- ก. หาทางหลีกเลี่ยงเพื่อปฏิเสธเพื่อน
- ข. ขออาศัยอยู่กับญาติๆ ในกรุงเทพฯ
- ค. ล้างหน้าก่อนเข้าห้องเรียน
- ง. ตัดสินใจบอกกับเพื่อนๆ ว่าไม่ชอบเที่ยวแบบนี้

8. ถ้าแก้ปัญหาในข้อ 7 ได้อย่างเหมาะสมจะเกิดผลเช่นไร

- ก. ประหยัดค่าใช้จ่าย
- ข. จะได้ไม่ต้องไปเที่ยวกลางคืน
- ค. ทำให้ไม่ต้องนอนหลับในห้องเรียนอีก
- ง. ช่วยให้ผ่อนคลายจากการง่วงนอนได้

สถานการณ์ที่ 3

เช้าวันหนึ่งนิคหน้อยเดินทางโดยสารรถประจำทางเพื่อไปสอบวิชาคณิตศาสตร์ที่มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสอบเทอมสุดท้ายของนิกหน้อย เวลาสอบเริ่มตั้งแต่เวลา 9.00 – 12.00 นาฬิกา ข้อปฏิบัติของมหาวิทยาลัยคือ ผู้เข้าสอบมาสายเกิน 15 นาที จะไม่มีสิทธิ์สอบ ขณะเดียวกันบนรถโดยสารประจำทางมีนักศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยเดียวกับนิคหน้อยหลายคน และต้องไปสอบเช่นเดียวกัน ระหว่างที่นิคหน้อยนั่งอยู่บนรถโดยสารประจำทาง ฝนเกิดตกลงมา ทำให้จราจรติดขัดมาก และวันนั้นนิคหน้อยไม่ได้นำร่มไปด้วย นิคหน้อยรู้สึกวิตกกังวลว่าจะไปสอบไม่ทัน ขณะนั้นเวลา 8.50 นาฬิกา ระยะทางจากที่นิคหน้อยนั่งรถโดยสารห่างจากมหาวิทยาลัย 5 ป้ายรถเมล์

9. อะไรคือปัญหาสำคัญของนิคหน้อย
 - ก. ต้องไปสอบวิชาภาษาอังกฤษ
 - ข. วิตกกังวลเรื่องเข้าสอบจะไม่ทันเวลา
 - ค. เข้าสอบเกินเวลา 9.15 นาฬิกา จะไม่มีสิทธิ์สอบ
 - ง. รถโดยสารที่นิคหน้อยนั่งจอดอยู่ห่างจากมหาวิทยาลัย 5 ป้ายรถเมล์
10. สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับนิคหน้อยคืออะไร
 - ก. ฝนตกทำให้การจราจรติดขัดมาก
 - ข. เทอมนี้เป็นเทอมสุดท้ายของนิคหน้อย
 - ค. ข้อปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเข้มงวดเกินไป
 - ง. ระยะทางจากบ้านของนิคหน้อยไปมหาวิทยาลัยไกลมาก
11. ถ้านักศึกษาเป็นนิคหน้อยจะแก้ปัญหาอย่างไร
 - ก. นั่งรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง
 - ข. รอให้ฝนหายหยุดตกก่อน
 - ค. เพื่อเวลาการเดินทางโดยเฉพาะในวันสอบให้มากขึ้น
 - ง. ขอให้มหาวิทยาลัยมียืดหยุ่นเวลาเข้าสอบสายได้ไม่เกิน 1 ชั่วโมง
12. ถ้านิคหน้อยแก้ปัญหาในข้อ 11 ได้อย่างเหมาะสมจะเกิดผลอย่างไร
 - ก. ทำให้เข้าสอบทันเวลา
 - ข. ตัวจะได้ไม่เปียกและไม่เป็นหวัด
 - ค. มหาวิทยาลัยยืดหยุ่นเวลาเข้าสอบได้
 - ง. จะได้ลดความวิตกกังวลเรื่องการเข้าสอบสาย

สถานการณ์ที่ 4

พระเทพภูมิธำมณอยู่ต่างจังหวัด เขาสอบเข้าเรียนที่คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ขณะเดียวกันฐานะทางบ้านของพระเทพค่อนข้างยากจน เนื่องจากพ่อแม่เสียชีวิตไปแล้วทั้งคู่ มีเพียงพี่สาวเท่านั้นที่ดูแลค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของเขา ทำให้พระเทพรู้สึกสงสารพี่สาวที่ต้องทำงานหนักและรับผิดชอบทางบ้านหลายเรื่อง เขาตัดสินใจช่วยแบ่งเบาภาระพี่สาว โดยหางานพิเศษทำหลังเลิกเรียนตอนเย็นและในวันหยุด ทำให้ผลการเรียนของพระเทพต่ำกว่าเดิมมาก

13. ปัญหาของพระเทพคืออะไร
 - ก. ค่าใช้จ่ายในบ้านไม่พอใช้
 - ข. ผลการเรียนตกต่ำกว่าเดิมมาก
 - ค. ต้องเรียนหนังสือและทำงานพิเศษ
 - ง. ถูกทั้ง ก ข และค
14. สาเหตุของปัญหาที่พระเทพพบคืออะไร
 - ก. ฐานะทางบ้านยากจน
 - ข. พ่อแม่เสียชีวิตแล้วทั้งคู่
 - ค. ต้องไปทำงานหลังเลิกเรียนและวันหยุด
 - ง. ถูกทั้ง ก ข และค
15. นักศึกษาจะมีวิธีแก้ไขปัญหาให้พระเทพอย่างไรบ้าง
 - ก. ประหยัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง
 - ข. ขออนุมัติการศึกษาจากมหาวิทยาลัย
 - ค. ลาออกจากการเรียนหนังสือทำงานอย่างเดียว
 - ง. ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนให้ช่วยสอนวิชาเรียน
16. ถ้าแก้ปัญหในข้อ 15 ได้อย่างเหมาะสมจะเกิดผลเช่นไร
 - ก. การเรียนดีขึ้น
 - ข. ทำให้พอมีเงินเก็บบ้าง
 - ค. ไม่ต้องหางานพิเศษทำ
 - ง. ทำให้แบ่งเบาภาระพี่สาวได้มากขึ้นและมีรายได้มากขึ้น

สถานการณ์ที่ 5

แหวววรรณเป็นคนมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง แต่เป็นคนไม่ค่อยพูด โดยเฉพาะในเวลาเรียน วิชาภาษาอังกฤษ อาจารย์มักเรียกถามบ่อยๆ จนแหวววรรณรู้สึกท้อว่าอาจารย์ไม่ชอบตนเอง และทำให้เธอมีอคติต่ออาจารย์ผู้สอนวิชานี้มาตลอด แม้กระทั่งอาจารย์ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเรียนเรื่องต่างๆ แต่แหวววรรณมักจะมีความคิดขัดแย้งกับอาจารย์เสมอ และมักเก็บความรู้สึกไว้เพียงคนเดียว

17. ปัญหาสำคัญของแหวววรรณคืออะไร
 - ก. ไม่ชอบอาจารย์ผู้สอน
 - ข. ไม่ชอบวิชาภาษาอังกฤษ
 - ค. เก็บความรู้สึกไว้เพียงคนเดียว
 - ง. แนวความคิดไม่ตรงกับอาจารย์
18. สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหวววรรณคืออะไร
 - ก. เป็นคนไม่ค่อยพูด
 - ข. ภาษาของเธอยังไม่ดี
 - ค. อาจารย์ชอบเรียกถามเธอบ่อย
 - ง. มีอคติกับอาจารย์ผู้สอนอยู่แล้ว
19. นักศึกษามีวิธีแก้ปัญหากับแหวววรรณอย่างไรบ้าง
 - ก. เปลี่ยนไปเรียนในวิชาอื่นแทน
 - ข. ระบายความรู้สึกให้เพื่อนๆ ฟัง
 - ค. ควรยอมรับความคิดเห็นของอาจารย์
 - ง. เข้าไปคุยกับอาจารย์ผู้สอนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง
20. ถ้าแก้ปัญหในข้อ 19 ได้อย่างเหมาะสมจะเกิดผลเช่นไร
 - ก. เข้าสังคมได้ดีและสบายใจขึ้น
 - ข. ไม่ต้องมาเรียนกับอาจารย์ท่านนี้
 - ค. เข้าใจในเหตุผลของอาจารย์มากขึ้น
 - ง. เรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างมีความสุข

สถานการณ์ที่ 6

เอนกเป็นนักศึกษาคณะกรรมการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต วันหนึ่งมีงานที่เขาต้องทำที่มหาวิทยาลัยจนดึก และรู้สึกหิวมาก จึงแวะรับประทานอาหารที่ร้านอาหารอีสานแห่งหนึ่ง เขาได้สั่งอาหารประเภทลาบเนื้อ ไก่ย่าง ข้าวเหนียว และส้มตำปู ชนิตรสเผ็ดและเปรี้ยว เขาสังเกตเห็นว่าเนื้อ และไก่ไม่ค่อยสดนัก แต่เพราะความหิวมาก เอนกจึงไม่ได้ใส่ใจอะไรนัก พอรู้เช้าเขารู้สึกปวดท้องรุนแรงและท้องเสีย

21. ปัญหาที่เอนกพบคืออะไร
 - ก. อาหารมีรสจัดเกินไป
 - ข. เนื้อและไก่ไม่ค่อยสดนัก
 - ค. รับประทานอาหารผิดเวลา
 - ง. ปวดท้องรุนแรงและท้องเสีย
22. สาเหตุของปัญหาของเอนกเกิดจากอะไร
 - ก. เพราะความหิวมาก
 - ข. รับประทานอาหารดึก
 - ค. รับประทานอาหารเป็นพิษ
 - ง. รับประทานอาหารมากเกินไป
23. ถ้านักศึกษาอยู่ในสถานการณ์นั้นเช่นเดียวกับเอนกมีวิธีแก้ปัญหอย่างไร
 - ก. รีบไปพบแพทย์
 - ข. รับประทานยาแก้ท้องเสีย
 - ค. ไม่ควรรับประทานอาหารรสจัดในขณะท้องว่าง
 - ง. ถ้าทำงานดึก ควรมีอาหารว่างเก็บไว้รับประทาน
24. ถ้าแก้ปัญหในข้อ 23 ได้อย่างเหมาะสมจะเกิดผลอย่างไร
 - ก. อาการท้องเสียดีขึ้น
 - ข. หายจากอาการปวดท้อง
 - ค. ทำให้ไม่เป็นโรคกระเพาะ
 - ง. จะได้ไม่หิวมากหลังจากเลิกทำงาน

สถานการณ์ที่ 7

รัฐภูมิเป็นนักศึกษาแห่งหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดราชบุรี มักจะเดินทางกลับบ้านทุกวันหยุด ด้วยรถโดยสารปรับอากาศ วันหนึ่งรัฐภูมิเดินทางกลับบ้าน คนขับรถขับด้วยความเร็ว ซึ่งขณะนั้นมีฝนตก ทันใดนั้นคนขับรถเบรกรถขึ้นอย่างกะทันหัน ทำให้เกิดดังสนั่น ศีรษะของรัฐภูมิไปกระทบกับกระจกข้างรถอย่างแรงเกิดอาการบวมขึ้นมา มีเสียงคนร้องด้วยความเจ็บปวดปรากฏว่ารถที่เขา นั่งไปชนกับรถกระบะอีกคนหนึ่ง รัฐภูมิมีสติจึงรีบลงจากรถทันที ขณะที่คนขับรถปรับอากาศวิ่งหนี เขาเห็นคนขับรถกระบะมีเลือดไหลออกบริเวณศีรษะ

25. ปัญหาที่รัฐภูมิพบคืออะไร

- ก. ฝนตก
- ข. คนขับรถปรับอากาศวิ่งหนี
- ค. รถที่เขา นั่งประสบอุบัติเหตุ
- ง. ศีรษะของเขาไปกระทบกับกระจกกรร

26. สาเหตุของปัญหาที่รัฐภูมิพบคืออะไร

- ก. ถนนลื่น
- ข. รถเบรกกะทันหัน
- ค. มีคนร้องขอความช่วยเหลือ
- ง. คนขับรถด้วยความประมาท

27. ถ้านักศึกษาเป็นรัฐภูมิจะมีวิธีแก้ปัญหอย่างไร

- ก. โทรศัพท์แจ้งตำรวจ
- ข. โทรศัพท์เรียกรถพยาบาล
- ค. ไปพบแพทย์เพื่อตรวจบาดแผลของตน
- ง. เสนอแนะให้ทางสถานีรถปรับอากาศส่งโทษพนักงานขับรถ

28. ถ้าการแก้ไขปัญหในข้อ 27 ได้อย่างเหมาะสมจะเกิดผลเช่นไร

- ก. คนขับรถกระบะปลอดภัย
- ข. ศีรษะของรัฐภูมิไม่เป็นอะไรมาก
- ค. สามารถจับตัวคนขับรถปรับอากาศมาลงโทษ
- ง. ตำรวจมาดูแลสถานการณ์ที่เกิดเหตุเพื่อช่วยเหลือคนที่อยู่ในรถ

สถานการณ์ที่ 8

บ้านของดวงดาว ติดอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เธอต้องโดยสารเรือข้ามเจ้าพระยาเป็นประจำ เวลาเธอไปเรียนหนังสือมักจะหอบหนังสือเรียนและเอกสารประกอบการเรียนเป็นจำนวนมากไปมหาวิทยาลัยเสมอ ระหว่างที่เธอนั่งอยู่ในเรือ เธอเห็นหญิงชราลงเรือมาลำเดียวกับเธอและมายืนตรงที่เธอนั่ง เธอกังวลว่าหนังสือและเอกสารก็เยอะและหนัก ถ้ายืนนานถึง 45 นาทีก็จะถึงท่าที่จะขึ้น คงแย่แน่ แต่เธอก็ตัดสินใจลุกให้นั่ง พอขึ้นท่าเธอรู้สึกปวดแขนมาก จึงนวดแขนให้ดีขึ้นแต่เธอก็ยังปวดอยู่

29. ปัญหาที่สำคัญของดวงดาวคือข้อใด
 - ก. มีอาการปวดแขน
 - ข. เธออยากให้หญิงชราได้นั่ง
 - ค. ถือหนังสือและเอกสารจำนวนมาก
 - ง. เรือจะถึงท่าต้องใช้เวลา 45 นาที
30. สาเหตุของดวงดาวคืออะไร
 - ก. ลุกให้หญิงชรานั่ง
 - ข. หอบหนังสือมาก
 - ค. เห็นหญิงชราเป็นคนอ่อนแอกว่า
 - ง. ยืนหอบหนังสือหนักเป็นเวลานาน
31. ถ้านักศึกษาเป็นดวงดาว นักศึกษามีวิธีแก้ปัญหานี้อย่างไร
 - ก. หาที่วางหนังสือในเรือ
 - ข. แบ่งหนังสือถือเป็นสองข้าง
 - ค. วางหนังสือไว้ที่พื้นแล้วนวดแขน
 - ง. ฝากให้หญิงชราช่วยถือหนังสือให้
32. ถ้าการแก้ไขปัญหานี้ในข้อ 31 ได้เหมาะสมจะเกิดผลเช่นไร
 - ก. อาการปวดแขนบรรเทาลง
 - ข. ไม่ต้องถือหนังสือเป็นเวลานาน
 - ค. ทำให้น้ำหนักที่ถือของหนังสือเท่ากัน
 - ง. ไม่ต้องหอบหนังสือที่หนักด้วยตนเอง

ตอนที่ 3 แบบสำรวจแบบการเรียนรู้

คำชี้แจง ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าข้อความตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักศึกษาในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ฉันชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายในแต่ละรายวิชา ด้วยตัวของฉันเอง					
2.	ฉันมักจะนั่งเหม่อหรือหลับในห้องเรียนอยู่บ่อยๆ					
3.	ฉันชอบทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ ในห้องเรียน					
4.	ฉันชอบอาจารย์ที่บอกกับนักศึกษาตรงๆ ว่าต้องการให้นักศึกษาทำอะไร					
5.	ฉันคิดว่า ถ้าจะให้อาจารย์สนใจ ฉันจะต้องทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ดีกว่าเพื่อนๆ					
6.	ฉันร่วมกิจกรรมทุกอย่างในห้องเรียน เพื่อให้ฉันเข้าใจเนื้อหาวิชามากขึ้น					
7.	ความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของฉัน มักจะสอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสืออยู่บ่อยๆ					
8.	ฉันรู้สึกว่าการเรียนในชั้นเรียนเป็นกิจกรรมที่น่าเบื่อหน่าย					
9.	ฉันรู้สึกสนุกกับการที่ได้พูดคุยและเสนอความคิดเห็นกับเพื่อนๆ เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน					
10.	ฉันเชื่อว่า อาจารย์เท่านั้นที่ควรเป็นผู้กำหนดว่าสิ่งใดสำคัญที่สุดที่ต้องเรียนรู้					
11.	ฉันคิดว่า การเรียนแข่งกับเพื่อนๆ เพื่อให้ได้คะแนนดีเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง					
12.	ฉันเชื่อว่าการวางแผนการเรียนที่ดี จะทำให้การเรียนรู้อย่างประสบความสำเร็จ					
13.	ฉันศึกษาสิ่งที่ฉันคิดว่าสำคัญ ซึ่งอาจไม่ตรงกับที่อาจารย์บอกว่าสำคัญก็ได้					
14.	อุปกรณ์ช่วยสอนของอาจารย์ ไม่ทำให้ฉันรู้สึกตื่นเต้น เร้าใจ หรืออยากเรียนรู้					
15.	ฉันรู้สึกสนุกกับการที่ได้รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ ในประเด็นต่างๆ ที่อาจารย์หยิบยกขึ้นมาให้อภิปรายกันในห้องเรียน					
16.	เวลาอาจารย์สั่งงาน ฉันต้องการให้อาจารย์กำหนดขั้นตอนวิธีการทำงานอย่างละเอียด ชัดเจน และตายตัว					
17.	ฉันพยายามทำทุกวิถีทาง เพื่อให้ความคิดเห็นของฉันเหมือนคนอื่นในห้องเรียน					
18.	ฉันชอบการเรียนรู้ในชั้นเรียนมากกว่าการเรียนรู้ที่บ้าน					
19.	ฉันเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ ในห้องเรียน ด้วยวิธีการที่ฉันคิดว่าเป็นวิธีการที่ดี					
20.	บ่อยครั้งที่ฉันไม่อยากเข้าเรียนในชั้นเรียน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21.	ฉันควรจะได้รับการกระตุ้นให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมห้อง					
22.	ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมาย เสร็จเรียบร้อยตามวิธีที่อาจารย์สั่งไว้ทุกประการ					
23.	ฉันคิดว่าการถกเถียงกันโดยอ้างเหตุผลที่เหนือกว่า ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีรสชาติ					
24.	ฉันคิดว่าฉันจะต้องมีความรับผิดชอบในการเรียน โดยมีการเตรียมตัวล่วงหน้า					
25.	ฉันมั่นใจในความสามารถของตนเอง ในการที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ					
26.	ฉันคิดว่าการตั้งใจเรียนเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน					
27.	ฉันชอบเตรียมตัวสอบ โดยวิธีการเรียนรู้และติวกับเพื่อนๆ					
28.	ฉันจะรู้สึกลำบากใจ ถ้าต้องตัดสินใจหรือเสาะหาวิธีการทำงานที่อาจารย์มอบหมายด้วยตัวเอง					
29.	ฉันชอบตอบคำถามหรือแก้โจทย์ปัญหาให้ได้ก่อนเพื่อนคนอื่นๆ					
30.	การจัดกิจกรรมในห้องเรียนเป็นสิ่งที่น่าสนใจ					
31.	ฉันชอบสร้างแนวคิดให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาต่างๆ ด้วยตัวฉันเอง					
32.	การเรียนในห้องเรียนก็ทำให้ฉันเหนื่อยพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้เพิ่มเติมอีก					
33.	ฉันคิดว่าสมาชิกในห้องเรียนเปรียบเสมือนทีมกีฬาที่ทุกคนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
34.	ฉันคิดว่าในการทำงานหรือโครงการใดๆ ครูควรคอยช่วยเหลือและแนะนำนักเรียนอย่างใกล้ชิด ทุกขั้นตอน					
35.	ฉันคิดว่าการที่จะประสบความสำเร็จในชั้นเรียนได้ จำเป็นต้องเอาเปรียบเพื่อนๆ บ้าง					
36.	ฉันพยายามมีส่วนร่วมในการเรียนทุกรายวิชา ทั้งด้านการเรียน และกิจกรรมต่างๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้					
37.	ฉันมีวิธีการเรียนที่ทำให้ฉันเข้าใจ และเรียนได้ผลดี					
38.	ฉันมักจะเรียนและทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ เท่าที่จะทำให้ฉันสอบผ่านก็พอ					
39.	สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับการเรียน คือการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับเพื่อน					
40.	ฉันจดทุกๆ อย่างที่อาจารย์พูดลงในสมุดจดงาน					
41.	สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับฉัน คือ การที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นที่หนึ่งของห้อง					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
42.	ฉันจะทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุดทุกชิ้น ไม่ว่างานนั้นจะน่าสนใจหรือไม่น่าสนใจก็ตาม					
43.	ถ้าฉันชอบเนื้อหาในเรื่องใดแล้ว ฉันจะหาความรู้ในเรื่องนั้นเพิ่มเติม					
44.	ฉันอ่านหนังสือเฉพาะเวลาจะสอบเท่านั้น					
45.	ฉันคิดว่า การเรียนรู้สิ่งใดๆ ให้เกิดผลดีได้นั้น ขึ้นอยู่กับความร่วมมือระหว่างนักเรียนด้วยกันและอาจารย์					
46.	ฉันชอบการเรียนรู้ที่มีการจัดขั้นตอนการเรียนรู้ไว้เรียบร้อยแล้ว ฉันเพียงแค่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่จัดไว้ก็จะประสบความสำเร็จได้					
47.	ฉันจะมุ่งมั่นทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดี และสมบูรณ์มากกว่าเพื่อนคนอื่นๆ					
48.	ฉันมักทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จก่อนเวลากำหนดส่งเสมอ					
49.	เมื่อได้รับมอบหมายงานหรือโครงการใดแล้ว ฉันจะทำงานนั้นด้วยตัวฉันเอง					
50.	ฉันไม่ยอมให้อาจารย์สนใจฉันในห้องเรียน					
51.	ฉันยินดีช่วยเหลือเพื่อนๆ ที่มีปัญหาหรือไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน					
52.	ฉันชอบข้อสอบที่ออกตรงตามเนื้อหาในหนังสือ หรือตามที่อาจารย์บอก					
53.	ฉันอยากรู้ว่าเพื่อนๆ ทำข้อสอบหรือทำงานที่อาจารย์มอบหมายได้ดีเพียงใด					
54.	ฉันจะทำงานทุกอย่างเต็มกำลังความสามารถ ไม่ว่างานนั้นจะถูกบังคับหรือไม่ถูกบังคับให้ทำก็ตาม					
55.	ถ้าฉันมีเรื่องที่ไม่เข้าใจหรือเกิดข้อสงสัย ฉันจะใช้วิธีค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ก่อนที่จะใช้วิธีอื่น					
56.	ฉันมักชอบพูดคุยหรือเล่นกับเพื่อนๆ ในขณะที่อาจารย์สอน					
57.	ฉันชอบที่จะร่วมทำกิจกรรมเป็นกลุ่มเล็กๆ ในห้องเรียน					
58.	ฉันชอบอาจารย์ที่เขียนรายละเอียดทุกอย่างที่สอนบนกระดาน					
59.	ฉันต้องการให้อาจารย์ยอมรับความสามารถของฉันมากขึ้น เมื่อฉันทำงานหรือมีผลการสอบดี					
60.	ถ้าเป็นไปได้ ฉันจะเลือกที่นั่งด้านหน้าๆ ของห้องเรียนทุกวิชาที่เข้าเรียน					

ผู้วิจัยขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบวัด แบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี

กระดาษคำตอบ

ตอนที่ 2 ความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน

สถานการณ์ที่ 1					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
1					
2					
3					
4					
สถานการณ์ที่ 2					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
5					
6					
7					
8					
สถานการณ์ที่ 3					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
9					
10					
11					
12					
สถานการณ์ที่ 4					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
13					
14					
15					
16					

สถานการณ์ที่ 5					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
17					
18					
19					
20					
สถานการณ์ที่ 6					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
21					
22					
23					
24					
สถานการณ์ที่ 7					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
25					
26					
27					
28					
สถานการณ์ที่ 8					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
29					
30					
31					
32					

ภาคผนวก ข

เฉลย

แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน
แบบการเรียนรู้

ตอนที่ 2

เฉลย แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

สถานการณ์ที่ 1					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
1	3	4	2	1	
2	4	3	2	1	
3	3	2	1	4	
4	2	3	4	1	
สถานการณ์ที่ 2					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
5	2	4	3	1	
6	4	2	3	1	
7	4	3	2	1	
8	4	3	1	2	
สถานการณ์ที่ 3					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
9	3	4	2	1	
10	1	2	3	4	
11	3	2	1	4	
12	2	3	4	1	
สถานการณ์ที่ 4					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
13	3	1	2	4	
14	2	3	1	4	
15	2	3	1	4	
16	4	2	3	1	

สถานการณ์ที่ 5					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
17	3	2	1	4	
18	1	2	3	4	
19	1	2	3	4	
20	2	1	4	3	
สถานการณ์ที่ 6					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
21	2	3	1	4	
22	1	3	4	2	
23	4	3	1	2	
24	3	4	1	2	
สถานการณ์ที่ 7					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
25	1	2	4	3	
26	1	2	3	4	
27	4	3	1	2	
28	2	1	3	4	
สถานการณ์ที่ 8					
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
29	4	2	3	1	
30	2	3	1	4	
31	4	2	3	1	
32	3	4	2	1	

ตอนที่ 3 เกลยแบบการเรียนรู้

แบบอิสระ	ข้อ. 1 ข้อ. 7 ข้อ. 13 ข้อ. 19 ข้อ. 25 ข้อ. 31 ข้อ. 37 ข้อ. 43 ข้อ. 49 ข้อ. 55
แบบหลีกเลี่ยง	ข้อ. 2 ข้อ. 8 ข้อ. 14 ข้อ. 20 ข้อ. 26 ข้อ. 32 ข้อ. 38 ข้อ. 44 ข้อ. 50 ข้อ. 56
แบบร่วมมือ	ข้อ. 3 ข้อ. 9 ข้อ. 15 ข้อ. 21 ข้อ. 27 ข้อ. 33 ข้อ. 39 ข้อ. 45 ข้อ. 51 ข้อ. 57
แบบพึ่งพา	ข้อ. 4 ข้อ. 10 ข้อ. 16 ข้อ. 22 ข้อ. 28 ข้อ. 34 ข้อ. 40 ข้อ. 46 ข้อ. 52 ข้อ. 58
แบบแข่งขัน	ข้อ. 5 ข้อ. 11 ข้อ. 17 ข้อ. 23 ข้อ. 29 ข้อ. 35 ข้อ. 41 ข้อ. 47 ข้อ. 53 ข้อ. 59
แบบมีส่วนร่วม	ข้อ. 6 ข้อ. 12 ข้อ. 18 ข้อ. 24 ข้อ. 30 ข้อ. 36 ข้อ. 42 ข้อ. 48 ข้อ. 54 ข้อ. 60

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล

นายสุวัฒน์ จตุสุวรรณ

วันเดือนปีเกิด

29 มกราคม 2505

สถานที่เกิด

เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

1/1 ม. 6 ต. ศาลาแดง อ.บางน้ำเปรี้ยว

จ. ฉะเชิงเทรา

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

อาจารย์

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2519

ประถมศึกษา รร. วัดบึงทองหลาง

พ.ศ. 2524

มัธยมศึกษา รร. วัดหนองจอก

พ.ศ. 2529

คบ. บรรณารักษศาสตร์ (เกียรตินิยมอันดับ 1)

มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร

พ.ศ. 2549

กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

